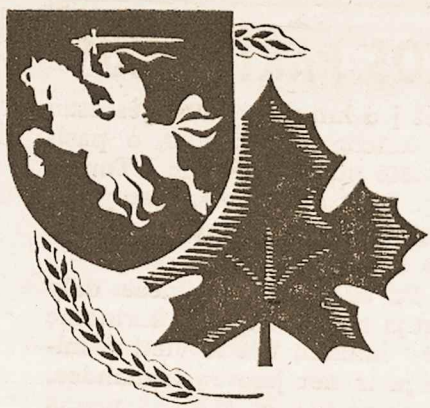

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa
A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 22 (268) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1952 m. GEGUŽES-MAY 29 d.

PRICE 10 ct. XII METAI

Patikrinamas Europos saugumas

SAVAITINĖ PASAULINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Praėjusi savaitė žmonijos istorijoje bus pažymėta kaip didelių istorinių įvykių savaitė. Jai ilgai buvo ruošta ir daug žygių daryta. Gegužės 26 d.

BONOJE PASIRAŠYTAS TAKOS SUSITARIMAS SU V. VOKIETIJA.

Tuo susitarimu JAV, DB ir Prancūzija pripažįsta Vakarų Vokietiją laisva nuo okupacijos ir visiškai atstatyto savarankiškumo valstybe. Achezonas ta progą pareiškė apgalvėstai, kad ne visa Vokietija laisva, bet, jis pastebėjo, ir rytinė Vokietija bus laisva.

Vakariečių kariuomenė toliau lieka Vokietijoje, bet jau ne kaip okupacinė, o kaip drauginga Europai, drauge ir Vokietijai, saugoti jėga. Pati Vokietija sudarys 500.000 kariuomenę, kuri bus įjungta į Europai ginti kariuomenę.

Antras svarbus įvykis, — gegužės 27 d. Paryžiuje

PASIRAŠYTAS EUROPOS SAUGUMO BENDRUOMENĖS AKTAS,

pagal kurį Prancūzija, V. Vokietija, Italija, Belgija, Olandija ir Luxemburgas sudaro bendrą Europai ginti kariuomenę. Did. Britanija ir Jungt. Amerikos Valstybės garantuoja šių visų Europos valstybių saugumą ir tuo pačiu prisideda prie Europos saugumo. To dėl užsienių reikalų ministrų atsisakyme sakoma, kad komunistinė agresija sulaukta ir Europos saugumas garantuotas. Į tą saugumą įeina ir vakarinis Berlynas, nes kiekvienas kėsinimasis prieš jį bus laikomas casus belli.

Reikia pastebėti, kad šių aktų pasirašymas buvo labai iškilingai apstatytas. Jame da lyvavo JAV sek. D. Acheson, DB užs. rek. min. A. Ede nas, Prancūzijos — Šumanas ir visų kitų valstybių ministrai, kurie bendrame komunikate pareiškia, kad šių aktų pasirašymas atidaro naują Europos istorijoje erą. Įdomus faktas:

ITALIJOS SAVIVALDYBIŲ RINKIMUS LAIMĖJO DEMOKRATAI.

Komunistai tepravedė tikta po vieną kitą atstovą, Italija pamažu grįžta ir rimti. Diktatūrinės nuotaikos pamažu išga ruoja — lygiai fašistinės, lygiai komunistinės.

Europa konsoliduojasi ir stiprėja. Ir Prancūzija, kai komunistų laikraštis „Humanité“ pradėjo agituoti prieš gen Ridgway, ruošti demonstracijas, redaktorių buvo suimtas ir pasodintas į kalėjimą. Demonstracijos neįvyko. Komunistai pradėjo patirti tas priemones, kuriomis patys naudo jasi...

INDIJOJE TAIP PAT UŽVIRĖ KOVA SU KOMUNISTAIŠ,

kurie piestu stėjo prieš Nehru reformas, ypač prieš žemės reformą, kuri Indijoje yra būtina. Todėl Nehru teko pasisakyti prieš komunistus iš esmės ir tas pasisakymas naujojo Indijos parlamento pritar tas.

MASKVA PRIEŠ TAI MA NĖVUOJA SAVO PRIEMONĖS.

Malikas JTO saugumo taryboje pareiškė, kad vakariečiai turį 5 mil. kariuomenės, o Maskva tikrai pusę to... Už tai Rusija Maskvoje suruošė išleisti

„Tikybų konferenciją“, kurioje suvarė dvasininkus iš visų okupuotų kraštų, jų tarpe ir Lietuvos vysk. Paltaioką. Kongresininkai visi pasisakė už komunistinę „taiką“...

Sovietai uždare dar du kelius, kurie jungia Berlyną su Vakarais. Korejoje komunistai pradėjo puolimus. JTO jėgos todėl sustiprino bombardavimus. O derybos dėl taikos — stovi vietoje. Nesudraudusieji komu-

nistų belaisių riaušių genero lai Dodd ir Colson pažeminti pulkininkus... Rusams keiant aliarmą dėl bakterinio karo, manoma, kad jie jį Korejoje bandys...

Vis daugiau tautų gauna laisvę ir nepriklausomybę.

SUDANO PARLAMENTAS PRIĖMĖ NAUJĄ KONSTITUCIJĄ,

kuri leidžia sudaryti vyriausybę, atsakingą prieš parlamentą.

— Patariamoji Lietuvių Grupė (PLG) savo veiklą faktiškai yra pradėjusi 1951 m. birželio 1 d. Tai esame PLG darbo metinės sukakties išvakarėse. Vis dėlto norisi paste bėti vienas bendras PLG pirmųjų metų darbui bruožas, būtent tas, kad tie metai buvo pirmoji eilė savęs įtieskimo metai, — sako PLG pirm. min. V. Malžikauskas.

— Nuo pat PLG darbo pradžios jai teko daug dėmesio skirti ir daug pastangų daryti suorganizuoti lietuviškąjį skyrių prie Laisvosios Europos Radijo (RFE). Buvo daug parengiamojo darbo atlikti. Vėliau betgi paaiškėjo, kad Baltijo kraštai tuo tarpu negalės RFE pasinaudoti.

Baltijų transliacijų per RFE epizodas

tik dar vienas liudijimas, kad šie kraštai dar anaipol ne visais atžvilgiais traktuojami lygiomis su sateliniais kraštais, ir kad tai lygybei pasiekti dar turime visi, kuriems tikrai nuo širdžiai rūpi paremti Lietuvos laisvinimo kovą, nemaža padirbėti.

Negavus tuo tarpu RFE transliacijų,

PLG sutelkė daugiau prie kito pavidalo informacijos darbo.

a) Okupuotosios Lietuvos gyvenimo stebėjimas ir apie jį informavimas. Jo talka neseniai pradėtas leisti

PLG žinių biuletenis lietuvių kalba.

b) Tarptautinės raidos studijavimas, lietuviškųjų žemių problematika, išlaisvinimos Lietuvos politinės, ūkinės ir kultūrinės problemos, tautinio potencialo išaiškinimas emigracijoje, būsimosios Europos apsi sujungimo gvaldymas, Lietuvos laisvinimo organizacijos rūpesčiai. Tam turi tarnauti PLG kas trys mėnesiai numaty tas išleisti lietuvių kalba

politikos žurnalas „Lietuva“. Pirmasis numeris turėtų pasirodyti jau birželį.

c) Baltiškajai problematikai judinti angliškai kalbančiųjų pasaulyje visos trys Baltijos kra tų

PG sutarė atgaivinti „The Baltic Review“ žurnalą ir leisti jį triskart per metus.

d) Kita PLG komisija stumia į priekį anglių kalba

Lietuvos žinyno „Lithuanica“ parengiamuosius darbus. Leidinio autoriai pasiketinę pateikti medžiagą iki vasaros vidurio.

e) Dar kita PLG komisija paruošė planą PLG nutartam

kapitaliniam veikalui apie lietuviškąsias žemes. Niekam nepaslapstis atbūdančio gadų nacionalizmo kaiku rių sluogsnų pretenzijos iki... Veivio. Taip pat niekam nepa slaptis kai kurių vokiečių sluogsnų tendencijos Mažo sios Lietuvos sritis laikyti ger-

maniškąja erdve. Atitinkamų sričių mokslininkų pateikti ob jektyvus duomenys apie lietuviškąją erdvę todėl yra juo labiau reikalingi.

Kadangi informacijos darbas varomas ir VLIKo atitinkamų įstaigų ir ALTO per LAICą, o dabar dar PLG į tą darbą iš-

manys. Pas respublikonus vyrauja Taftas prieš Eisenhovertį, o pas demokratų jau yra trys kandidatai, bet vyrauja Averell Harriman ir Adlai Stevenson. Trumanas tei-

gia, kad laimės demokratai. Už demokratų pasisakė ir prof. sajunių vadas Harriman ir dar bo sekr. Tubinas, o tas jau daug reiškia.

AUSTRIJOS KANCLERIS FIGL LANKOSI JAV

New Yorke spaudoje klube jis pareiškė, kad Rusija sabotuoja taikos sudarymą su Austrija.

— Berlyne komunistai patrigubino maisto produktų imo kesčius.

sutarė įsteigti koordinacinį informacijos centrą, sudarysima šių trijų institucijų skirtų atstovų.

Nukelta į antrą puslapį.

— Lietuvos Diplomatinijos Sefas min. S. Lozoraitis tarnybos reikalais lankėsi Londone, kur išbus apie dvi savaites. Londone jis turės visą eilę pasikalbėjimų tiek su lietuvių, tiek su svetimsalių veiksniais.

— Lietuvos Pasiuntinys prie Šv. Sosto S. Girdvainis vizitavo naująjį Italijos Ambasadorių prie Vatikano Mamelį. Ambasadorius Mamelį savo lai ku buvo akredituotas Rygoje ir turėjo progos geriau pažinti ne tik Latviją, bet ir visą Pa baltiją.

— JAV kongresas sumazino JAV biudžetą iš 7,9 biliono iki 6.160 milijonų.

— JAV vidaus reikalų ministeris pareiškė, kad žmonių ateitis bus laiminga, nes žmonija žengia į naują erą, kurioje žmogus naudosis atominė ener gija ir kitomis gėrybėmis.

— Adenaueris pareiškė, kad V. Vokietija rūpinsis vakarinio Berlyno.

— Nacionalizuotieji dėl streiko JAV geležinkeliai, kurie ligšiol buvo valdomi kariu menės, darbininkams susitarus su bendrovėmis, grąžinami savininkams.

ATVYKO IŠ ANGLIJOS

Laivu „Samaria“ iš Anglijos gegužės 26 d. atvyko šie lie tuviai:

Viktoras Dumbiauskas ir Tor., Vladas Kilus, August. Zubrickas ir Hamilt., Agota Zubrickienė

Algimantas Zubrickas „Danutė Zubrickaitė „Romas Zubrickas „Sigita Zubrickaitė „Kostas Lukoševičius „Viktorija Lukoševičienė „Saulutė Lukoševičiūtė „Sofija Andraitytė ir Montreali, Stasė Andraitytė

Jonas Sulcas ir Toronto, Algims. Barkauskas ir Hamilt., Anelė Barkauskienė „Alvidas Barkauskas „Andrius Pilkauskas ir SSMarie, Albertas Maalis ir Montreali, Veronika Macelienė „Lionė Macelytė

Dar viena moteris, kurios pa vardės nepasisakė sužinoti.

Visiems naujai atvykusiems liukime Kanadoje įsikurti geriau, negu Anglijoje ir prime name, kad visiems naujai atvy kusiems „Nep. Lietuva“ siun čiamą bargan, tol, kol jie už sidirbs ir galės atsilyginti.

— Maskvoje rusų šnipai nu fotografavo JAV karo atstovo gen. Grow dienoraštį su kari nėmis paslaptimis.

Gen. Eisenhoweris birželio 14 dieną pradėjo savo agitacines kalbas.

— Romoje palaidota su fašistinėmis apeigomis Mussolinio sesuo Jadvyga. Laidotuve se dalyavo maršalas Grazia ni ir daug fašistų.

— Maskvoje rusų šnipai nu fotografavo JAV karo atstovo gen. Grow dienoraštį su kari nėmis paslaptimis.

Kapų puošimo diena. Amerikoje kiekvienais me-

TREMTIES VARGAI

ORO PASTU IŠ VAKARŲ VOKIETIJOS.

VLIKo reikalams užsikibus ir nerandant išeities, nors pats VLIKas buvo pasisakęs viešai, kad jis per mėnesį laiko turi su sitvarkyti, — visi lietuviai žiū ri į susidariusią padėtį ir lau kia.

Paskutinis Mažlietuvių prezidiumo pasisakymas, kai į jį buvo žiūrima kaip į vieną ro aliausių VLIKui sukonsoliduo ti veiksių, viltis numušo ir to dėl VLIKas atsidūrė padėty be išeities. Nieko nepadėjo ir Vykdomosios Tarybos krizė, kuri tęsiasi ligšiol. Nelaimei, pasiemęs VT organizuoti prof. J. Kaminskas, susirgo. O tuo metu išryškėjo nauji kliviniai jam sudaryti VT. Tai įdomu: viena iš būtinybių suksoliduoti lietuviškojo aktingumo ir veiksmingumo reikalus bu vo — būtinai susiderinti VLI Kui su Diplomatijs. O čia, „Draugas“ išpūtė (spėjama — sąmoningai) prof. J. Kaminsko Toronte pareikštus pasisaky mus, kurie kaip tik šiam tiks lui kerta kelią. Todėl atro do, kad prof. J. Kaminskui var gu pavyks sudaryti VT.

Kas daroma VLIKe.

Man teko patirti, kad LV1- Kas jau buvo kreipėsis į prof. inž. E. Galvanauską Madagas kare ir jam siūlęs VT pirminiu ko pareigas, bet p. Galvanaus kas atsakęs dėl senatvės. Spėjama, kad yra visiems ži nomosios priežastys... Dabar jau yra iškilusi nauja kandida tūra, bet dar nesanti bandoma konkretizuoti, būtent: paskuti nės žinios iš JAV sugestijo nuoja prof. K. Žalkausko kan didatūra.

Gegužės 27 d. buvo šauk tas VLIKo posėdis, bet man ži nių apie jo vaistus neteko dar nieko sužinoti. Tačiau, kiek gir dėti, posėdyje galėjo išskirti as mens reikalų, kurie liečią vieną VLIKo narį P., siejamą su kitu B.

Kas daroma MLT.

Reikalams neaiškėjant, teko konsultuotis dėl MLT pirmi ninko laikysenos. Užtikrinama, kad mažlietuvių laikosi seno jo nusistatymo: jie neatsisako savo pretenzijų būti pilnatei siu VLIKo nariu. Jie tikrai ne nori pakartotinai prašytis į VLIKą, ypač, kad iš tarpo penkiukės net pasityčiojama: „O mes jūsų neįsileisime!... Pagaliau, kiekvienas VLIKo narys gali pareikalauti MLT atstovo įsileidimo į VLIKą.

Liubeke geg. 22 d. vyko maž lietuvių suvažiavimas, kuris tu rėjo tarti rimtą žodį. Deja, man kol kas neteko patirti nu. tarimų. Tikrai slikinėse sfe rose buvo kalbų: jeigu suva žiavimas netars rimto žodžio, tai vad. revindikuojamųjų sri čių nario VT klausimas įeis į krizės būseną, nors MLT jų nario dalyvavimą VT laiko po zityviu.

Yra smulkesnių reikalų, bet apie juos kitą kartą, jeigu kas bus įdomesnio. (hlj)

KAS NORI ŽINOTI APIE
DABARTINĮ GYVENIMĄ
LIETUVOJE,

turi įsigyti J. Grišmanausko knygą „Tolimieji kvadratai“. Ta knyga, žvejo, pabėgusio iš Palangos į Švediją ir dabar esančio Amerikoje, duoda tik rų žinių apie dabartinį gyveni mą Lietuvoje. Knygos kaina 2 doleriai su persiuntimu. Kreipkitės: „Nepriklausoma Lietuva“, 7722 George St., Vil le Lasalle, Montreal, P. Q.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Contries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškų kainą \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Pirmosios rinkimų žinios

Jau iš kelių vietų yra gautos Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos rinkimų žinios. Galutinės jos bus tiksliai tačia, kai KLB Laikinasis Organizacinis Komitetas gaus visus duomenis iš apygardų ir jų apylinkių ir tuos duomenis susumuos. Tiksliai duomenis su sumavus paaiškės Krašto Tarybos narių sudėtis ir kandidatų eilė, nes kiekviena rinkiminė apylinkė, t. y. — kiekvienas Laikinasis Apylinkės organizacinis Komitetas rinkimų duomenis siunčia centriniam LO K-ui, kuris balsus susumuoja apygardomis ir nustato Krašto Tarybos galutinę sudėtį. Viena tikta apygarda, būtent — Manitobos, su centru Winnipege, kaip turinti tiksliai vieną rinkiminę apylinkę*), iškart galės konstatuoti išrinktuosius. Bet rašant šį straipsnį, žinių iš Winnipeg dar nebuvo.

Bendras vaizdas, turint pirmąsias žinias iš kelių didžiųjų lietuvių kol-jų yra tas, kad rinkimuose tedalyvavo labai mažas tautiečių skaičius. Kaikur, kaip pav., Montrealy — nepaprastai mažas. Žinios iš Toronto ir Londono patvirtina tą patį.

Montrealio pavyzdys, tur būt, yra pats prasciausias. Visų pirma, čia registracija nepasiekė nei 10 procentų visų mieste gyvenančių lietuvių. Ir iš jų mažiau negu dešimt procentų suregistruotųjų ir turinčių teisę balsuoti tedalyvavo tiksliai apie 48 procentus, — tiksliai apie 300 asmenų. Tai juoklingai mažas skaičius.

Be to, dar vienas keistas dalykas: rinkimuose, kaip teigia ma, dalyvavę apie trečdalis tokių, kurie prieš tai nebuvo įsi registravę. Kaip žinoma, ne-

*) Tai yra klaidingai sudaryta organizacija, nes pav., Mc Gregor ir kiti gretimi valstai, kuriuose gyvena daug lietuvių, yra nutolę nuo Winnipeg per 100 mylių ir balsuoti negaėjo vykti į Winnipegą, o formaliai jie laikomi vienos Winnipeg miesto apylinkės nariais. Jiems reikėjo sudaryti savo srities apylinkę ir ALOKą, o miestams turėtų savo apylinkę. Dėl tokių organizacijų netikslingumų sudarė rinkiminių sunkumų, kaip žinoma, ne-

Mielus

GINA BUTKUTĖ ir MORRISĄ ČAPKAUSKĄ,
sukūrus šeimos židinį, sveikina ir linki daug laimės
Vaclava Žemelytė.

Barbora Žemgulytė

turi garbės pranešti, kad jos sesutė
JULIJA ŽEMGULYTĖ

išteka už

p. PRANO MICKAUS.

Šliūbas įvyks gegužės mėn. 31 d. 9 val. ryto
Aušros Vartų parapijos bažnyčioje.

Didžiai Gerbiamas

p. GINĄ BUTKUTĖ

ir

p. MIROSLAVĄ ČAPKAUSKĄ,

sukūrusius gražų šeimos židinį, nuosirdžiai sveikiname
ir linkime laimingo ir našaus gyvenimo
E. ir J. Kardeliai.

PLG VEIKLOS NAUJIENOS.

(Atkelta iš 1-jo puslapio). Baltijos tautų solidarumui, bet ir visų Sovietų Sąjungos pavergtųjų kraštų solidarumui pademonstruoti. Ne PLG kompetencijoje yra daryti politinius sprendimus Lietuvos laisvinimo darbo programos ir Lietuvos laisvinimo organizacijos klausimais. Tačiau aktyviai dalyvaudama Lietuvos laisvinimo kovoje, nors ir tik kaip konsultuojantis veiksnys, PLG gyvai jaučia ir išgyvena visų Lietuvos laisvinimo veiksmų visus laimėjimus, bet taip pat ir visas nesėkmes bei sunkumus.

Prie vidurio Europos studijų centro

veikiančiame rytų Europos skyrių bendradarbiaujantieji PLG nariai (dr. Trimakas ir J. Audėnas) yra surinkę ir pateikę atitinkamą Lietuvos ūkinio gyvenimo sričių statistinius duomenis, kad tas skyrius galėtų pradėti organizuoti tų lietuviškųjų ūkio sričių studijas bendroje Rytų ir Vidurio Europos ūkio plotmėje.

PLG nariai, pirmoj eilėj PLG pirmininkas p. Sidzikauskas, aktyviai dalyvauja tarptautinių egzilių sambūrių veikloje.

Greta lietuviškųjų kontaktų, kuriuos PLG nariai plačiai palaiko, aktyviai dalyvaudami JV lietuvių visuomenės organizuota me veikime, PLG reiškiasi ir amerikoniškuos kontaktuose. PLG pirmininkas turėjo paskaitas New Yorko universitete apie Baltijos valstybių bendradarbiavimą. Jis taip pat dalyvavo Virginijos Universiteto gegužės 5—6 dd. surengtose tarptautinėse diskusijose dalyvaujant karo ministerijos ir Mutual Security Administration atstovams. Diskusijos buvo trinitis temomis: 1. Rytų Europa šiandien, 2. R. Europa rytoj ir 3. Kraštai už geležinės uždangos ir Amerika.

Būdinga buvo šių temų diskusijose amerikiečių pareikštas pabrėžimas, kad

sovietų pavergtieji kraštai turi išlyginti visus savo praeities teritorinius ginčus, kad jie nekliudytų glaudaus ateities bendradarbiavimo apjungtoje Europoje.

Savaime suprantama PLG bendradarbiavimas su Latvija ir Estija PG, kuris yra glaudus ir nuosirdus. Toliau vyksta ne tik pačių grupių darbo plotmėje, bet ir bendrose Baltijos tautų demonstracijose svetimiems. Baltijos tautoms ypatingai skaudžiu būdžiu įvykių minejimas šiomet norima panaudoti ne tik tarpusaviniam

Baltijos tautų solidarumui, bet ir visų Sovietų Sąjungos pavergtųjų kraštų solidarumui pademonstruoti.

Ne PLG kompetencijoje yra daryti politinius sprendimus Lietuvos laisvinimo darbo programos ir Lietuvos laisvinimo organizacijos klausimais. Tačiau aktyviai dalyvaudama Lietuvos laisvinimo kovoje, nors ir tik kaip konsultuojantis veiksnys,

PLG gyvai jaučia ir išgyvena visų Lietuvos laisvinimo veiksmų visus laimėjimus, bet taip pat ir visas nesėkmes bei sunkumus.

Tik šia prasme suprantas PLG bendradarbiavimas ir pastangos VLIKo ir Lietuvos diplomatų veiklos konsolidacijai ir darnai pasiekti ir pačiame VLIKo vieningai ir darbiniai nuotakai sudaryti.

PLG veiklos sritis PLG nariai yra taip pasiskirstę:

V. Sidzikauskas — PLG pirm., rūpinasi bendrais organizaciniais ir politiniais reikalais, kontaktuoja NCFE ir tarp tautinių egzilius veiksmus, taip pat amerikonus.

Dr. A. Trimakas, PLG sekr., rūpinasi studentų reikalais, kontaktuoja Mid - European Studies Center, yra The Baltic Review lietuvių redaktorius, kontaktuoja lenkų ir ukrainiečių veiksmus, taip pat amerikonus, yra PLG bendradarbis East European Inquiry.

K. Bielinis, PLG izd., kontaktuoja demokratine rusų emigraciją ir gudus, yra Liet. sienų komisijos pirm.

J. Audėnas, yra PLG bendradarbis East European Inquiry, žurnalo „Lietuva“ red. kol. pirm., „Lithuania“ žurnalo komisijos narys, seka Lietuvos žemės ūkio padėtį, kontaktuoja bulgarus, jugoslavus.

Dr. B. Nemickas yra „Lithuania“ leidinio red. kom. pirm., žurnalo „Lietuva“ red. kolegijos narys.

M. Tolšius — Lietuvos sienų komisijos narys, okupuotosios Lietuvos „įžymybių“ kartotekos tvarkytojas.

P. Vainauskas rūpinasi PLG ryšiais su JV lietuvių organizacijomis, kontaktuoja vengrus, čekus.

P. Vaitiekūnas sekretoriauja žurnalo „Lietuva“, leidinio „Lithuania“ ir Liet. sienų komisijoje, seka okupuotosios Lietuvos kultūros ir religijos padėtį, renka genocidinę medžiagą apie Lietuvą. PLG ats tovas koordinaciniame informacijos centre.

Po šio pranešimo pirm. p. Sidzikauskas dar buvo paklaustas kitais klausimais.

Kiti taip rašo:

BOKSAS — NEMORALUS.

„Laisvuose Lietuviams“ rasoma:

„Nevienas, gal būt, nustebs ir paklaus, ar galima suabejoti bokso moralumu.

Moralės pritaikymas mūsų veiksmams priklauso nuo tam tikrų faktų, esančių juose. Sprendimas apie kurio nors veiksmo moralumą gali visiška pasikeisti, užtikrus jame anksčiau nepastebėtų fizinių duomenų. Nauji medicinos at radimai kartais būtinai verčia iš naujo peržiūrėti doros principų pritaikymą vienam ar kitam veiksmui. Tokiu būdu pasitaiko, kad kuri nors elgsena, anksčiau laikyta leistina, nebėgiama ilgiau būti laikoma moralia. Nūdien boksas kaip tik yra patekęs į tokią padėtį. Nauji medicinos duomenys verčia jį pasmerkti, kaip su doros dėsniais nesuderinamą sportą.

Kas pasakytina apie bokso rungtynių lankymą? Visų pirma lankytojai finansškai remia sportą, aptartą kaip nemo ralų. Be to, žiūrovų entuziazmas pozityviai skatina boksininką būti brutaliau ar padėti jį šalį doros dėsniui: jis juk žino, kad kitap uesutrauks tokių minių, nes publika mėgsta vien „kietą“ kovą. Paga liau tokia sporto rūšis ypač mūsų dienomis nesuderinama su krikščioniška gaivose. Ar kada nors praeities istorijoje

žmogaus kūnas buvo tokiu plačiu mastu prievartojamas, ir taip žemai traktuojamas, kaip paskutiniomis dešimtmečiais? Dar niekad, tur būt, nebuvo tokio būtinio reikalo ugdyti žmoguje užuojautos ir švelnumo jausmų, kaip šiandien. Visiems žinomas faktas, kad vaidinimo metu žiūrovai mato save veikejuose ir gyvena jų gyvenimu. Lygiai taip pat veikia ir publika ir šiandieninė kova ringe, demonstruodama brutalumą ir žadindama žemumą, animalimus žmogaus jausmus. (Panašiai šakytina ir apie bokso rungtynių žiūrėjimą televizijoje. Ypač tai yra pavojinga vaikams.

DEL SNUKIO IR NAGŲ LIGOS.

Kanados vyriausybė susirūpino ypatingai imigracija. Iš vienos pusės ji nusprendė padidinti žemės ūkio darbininkų imigrantų skaičių iš Europos, įsileisdama sekančiais metais 20.000. Iš kitos pusės ji sutinka, kad reikia tam tikro atsargumo užkirsti įvažiavimo kelią ūkio žmonėms, kurie atvyksta iš tokios kantonito srities, kur viešpatauja snukio ir nagų liga. Ūkio darbininkai bus patikrinti užtat ateityje rūpestingiau.

Vyriausybė nori, kad kuo daugiau žemės ūkio darbininkų pasilikytų ūkiuose. Ji įs-

NAUJA APIE LIETUVOS PARTIZANUS

„Stockholm Tidningen“ duoda žinutę apie tai, kad partizanų venkla Pabaltijy yra su-nykusi, kad Pacaltijo sukolchozinimas, miškų iškirtimas ir intensyvi rusų kova prieš partizanus atėmė jiems paskutines slapstymosi vietas.

Šita žinutė ir jos samprotavimai tik iš dalies yra teisingi. Vokietijos Krašto Valdybos apklausinėjamų grįžusių iš Lietuvos vokiečių daviniai visai prieštarauja tai žinutei. Lietuvoje yra plačiai žinoma ir savaime suprantama, kad daugelio Lietuvos sričių kaimai, dabartiniai kolchozai, tik daliniai yra komunistų ir iukcionierių žinioje. Vienur tokie funkcionieriai neišrūsta pasirodyti už savo namų po sutemos, kitur jie eiesiog traukia į miestus, o kolchozų vadovybėje lieka partizanams pakenciamiesni nepartiyviai žmonės. Iš dalies dėl partizanų veiklos, nors didžiąsias dalimi iš įsiukinimo, kolchozuose beveik nėra komjaunimo. Komjaunuolių tokiuose kolchozuose yra tik vienukės, nors paprastai partizanai tuos jaunus berniukus ir mergaites ypatingai nepersekioja.

Mūsų teigimo iliustacijai turime nemažą pavyzdžių. „Raudonosios Žvaigždės“ kolchozas, vos 5 km nuo Tauragės, turėjo prisijungti dar vieną kaimą, kuriame buvo atskiras kolchozas, nes to kolchozo pirmininkapartizanai sulikvidavo ir nebebuvo kam teiti pirminko pareigų. Toje pačioje „Raudonojoje Žvaigždėje“ pirmaj pavasarį girininkas buvo atvežęs kolchozininkams atlyginimus už adiktus miško darbus. Pačiame vidurinėje staiga atvyko partizanų būrys, konfiskavo iš girininko pinigus visų kolchozininkų akyvaizdoje, o dirbusiuosius nuramino, kad pinigų iš valdžios gausia. destiliuotųjų medžioklė. Jos ir tikrai, girininkas negavusiems tą kartą išmokėjo vėliau, žiau pavojingos.

bet į 3 km nuo Tauragės esančių kolchozų nebevyko, o pasikvietė pinigų gavėjus į Tauragę. Taip atrodo partizanų „bejėgiškumas“, net netoli nuo gana stambaus centro.

Partizanų medžioklėse dalyvauja netik MVL ar kariuomenės daliniai, bet ir vietinė milicija ir net įmonių komandos. Kariuomenė ir MVD veikia tik didesniuose miškuose ir pelkynuose prieš didesnius partizanų dalinius ir susitelkimus. Didesnės kovos ūkrai apriimo, bet ar jos apriimo dėl to, kad partizanai sunaikinti, ar tik dėl partizanų nulaikiamosios taktikos, sunku pasakyti. Jau ne kartą partizanai lyg apimdamo, o praktika parodė, kad kovos vėl suliepsnodavo kaip tik tada, kai tarptautinė įtampa didėdavo, duodama vilčių, kad didysis konfliktas ar naujas karas jau artėja.

Mažesniųjų partizanų dalinių medžioklės atliekamos milicijos ar net įmonių komandų, kurios turi aukotis šitam „kilniam ir patriotiniam žygiui. Jos paprastai iš tų žygių grįždavo be pasisekimų, bet su dideliu respektu partizanams, savo pasakojimu padidindamos ir jų skaičių ir jų narumą, bei sumanumą. Visi žygio dalyviai eidavo į žygių nenoromis, jų tarpe buvo nemaža tiesiog prijauniančių partizanams. Kiekvienai atveju tokiai pasiųstai komandai rūpėdavo tik viena: kiek galima greičiau ir laimingiau grįžti namo.

Ne kitaip nusiteikusi ir milicija. Jos būriai naktimis siunčiami į kolchozus užklupti partizanus. Jų beveik niekuomet neužklumpa, nes ir milicija būdavo laiminga, jeigu nereikėdavo susidurti su partizanais. To kiais atvejais milicijai daug geriau, o dirbusiuosius nuramino, kad pinigų iš valdžios gausia. destiliuotųjų medžioklė. Jos ir tikrai, girininkas negavusiems tą kartą išmokėjo vėliau, žiau pavojingos.

Mūsų kolonijos tautiečiai,

A. A. STASIUI AKELAIČIUI

mirus, jo žmonai ir vaikams reiškiamė gilią užuojautą.
Bendruomenė ir Komitetas. S. S. Marie

ANDRIUI DRASKINIUI

mirus, jo žmonai Janinai, žmonos seserį Eleną ir brolių
Leoną nuosirdžiai užjaučiame
Aneliūnų šeima ir V. Kačergius.

JUOKDARIAI...

Pruseika — gangsteris. 110-me „Vilnius“ n-ry L. Pruseika rašo:

„Dabar skaitau kanadiškąjį „Nepriklausomąjį Lietuvoj“, kad „patriotų“ tarpe pasireiškė dar viena liga. Tas laikraštis praneša, kad krupavičnio „vyriausio komiteto narys“ J. Brazaitis „susirgo kiaulystės liga ir gydos“. („Neprikl. Lietuva“ Nr. 18).“

Taigi, citata padouta kaip ūkra, tuo tarpu „Nep. Lietuvoje“ buvo parašyta, kad J. Brazaitis susirgo „kiaulystės liga“, kuri iš ištikrųjų tokia ir yra. Taigi, L. Pruseikos toks pasielgimas — falsifikatą patiekti, kaip tikrą dalyką, yra tikras gengsterizmas, nors komunistams ir įprastas.

Mizaros „rūpesčiai“.

Idomu, kad Mizaras susirūpino netSusivienijimu Lietuvių Amerikoje. Regis, Mizarai nuo to, kad SLA pirmininku išrinktas Kalinauskas, o išdėto globėja Devčenienė, turėtų būti nei šilta, nei šalta. Juk tai nieko bendra su „progresyviaisiais“ neturinti organizacija. „Progresyvieji“ seniai jau iš tos organizacijos išvalyti.

Ir ko tat Mizarai sielotis? Bet, ne — Mizaras „susirūpinęs“ ir naujai išrinktaisiais ir „Tėvy-

kė, kad žemiausias atlyginimas ūkio darbininkams pradžioje būtų 55 dol. plius maistas, butas ir skalbiniai. Atlyginimas turi būti pakeltas keturių mėnesių laikotarpyje iki 70 dol. Po to, pasilieka atlyginimas jau ūkio darbininko ir jo darb davio susitarimui.

nes“ redaktorius p. Vasiil „išėdimu“ ir kitais SLA reikalais...

Aišku: Mizaras bando sėti SLA tarpe nesantaikos sėklą, kad pats galėtų pasinauti... Maskvos naudai. Bet veltui. Mizaras, šiuo atveju be liks tiksliai „lokiu, kuris minasi su kalade“.

O ką sako iš karo sugrįžę kintai?

„Liaudies Balsas“ su pasigėrėjimu aprašinėja sugrįžusiųjų iš Korejos karo kanadiečių karių pasisakymas, greičiausiai pačio „Liaudies Balso“ išgalvotus, nes jie yra tokie, kurie patinka komunistams.

Tiksliai, kodėl „Liaudies Balsas“ neparašo, kaip gi pasisako kinių kariai, sugrįžę iš Korejos fronto? Kaip pasisako Korejos kariai, sugrįžę iš to pat fronto?

Vyskupas Paltarokas

„už taiką“.

„Vilnis“ kimba į kun. Prunsą, kad jis nerąšas, jog „vyskupas Paltarokas aktyviai dar buojasi už taiką“.

Vysk. Paltarokas visą laiką darbuojasi už taiką, tiksliai už tikrą taiką, ne komunistinę, kurios vardas yra karas. Komunistinė „taika“ nieko bendra su tikrąja taika neturi. Ką gi vyskupas Paltarokas padarys, kad ji vežioja į Maskvą ir įsa ko, ką jis trui daryti. Kalėjime žmogus juk — kalnys ir su jou daroma, kas norima.

Be to, kažin, ar ten dar tikrai vyskupas Paltarokas, O gal ten koks komunistas, tiksliai pri sidengęs Paltaroko vardu ir titulu? Juk komunistai tokių pokštų meistrai.

Mandrappkis,

LAISKAI IŠ MASKVOS

RASO LYDIA KIRK.

1949 m. liepos 17 d.

Mes ką tik grįžom iš metinio Aviacijos Dienos parado, kuriame dalyvauja kasmet maršalas Stalinas, politbiuras, aukšti valdininkai ir diplomatinis korpusas. Specialiems svečiams yra duodami bilietai į pagrindinį paviljoną Tusino aerodrome, bet, publikuose stovi lauke atitverta milicininkų tvora. Su p. u. ant mūsų mašinų, mes . a. žiavome iš miesto, specialiai nurodytu keliu. Laukuose mes turėjome parodyti savo dokumentus prieš pravažiuojant milicijos kordonais. Tėvas, Roger ir aš ir dar patarėjas su atache — buvo vieninteliai asmenys pakviesti iš mūsų ambasados. Čia mums buvo nurodyta atvira terasa dešinėje pusėje pastato. Atvykę radome savo kolegas diplomatus, kartu su rinktiniais aukštaisiais Sovietų valdininkais ir visą masę uniformotų milicininkų, o taip pat ir daugybę slapstosios žvalgybos agentų.

Pats centrinis paviljonas buvo paliktas Stalinui ir pačiam Politbiurui, o partijos nariams buvo leista užimti stogus.

Mes buvom koki 100 jardų nuo Stalino ložės. Laimei kai kurie iš mūsų buvo atsivežę lauko žiūronus, įsitikinę, kad tai vienintelė proga pamatyti Staliną. Stalinas paprastai, pasirodo viešai du kartus metuose — tai gegužės pirmosios ir aviacijos dienos paraduose. Po rą minučių prieš 12, pro didžiosius vartus įvažiavo daugybė juodų mašinų, — kiekviena palydima vienos ar daugiau mašinų suasmenis sargybiniais. Iš mašinų lipo rimtai atrodo žmonės. Mes atpažinom Molotovą, Beriją ir keletą maršalų. Po to, mažas atidaras automobilis įvažiavo pilnas ginkluotos milicijos. Užpakaly jų — juodžiausia ir didžiausia iš visų juodų mašinų, o dar užpakaly jų pilnos mašinos ginkluotos milicijos. Kavalkada įvažiavo prie centrinio paviljono laiptų ir iš didžiosios mašinos išlipo Stalinas pilkoje uniformoje. Jis sunkiai užlipo laiptais ir viršų jo po minutės pasirodė viršutiniame balkone apsuptas Politbiuro narių. Karškas orkestras užgrojo Internacionalą ir švente skaitėsi pradėta. Žiūrėdami per žiūronus, mes galėjome atpažinti įvairius asmenis ložėje ir pastebėti jų padėtį: buvo žinoma, kad

jeigu kuris asmuo praranda Stalino malonę, tas stovi eilės gale nuo Stalino.

Atvirai pasakius, aš turiu pripažinti, kad tai buvo geras spektaklis, kuriam vadovavo Stalino aviatorius sūnus, aviacijos generolas Vasilij Stalinas. Jis pats skrido vienviečiu lėktuvu. Taip pat buvo rodama oro kova, vėliausiu modeliu „jet“ lėktuvai ir šokimas su parašiutais. Paskutinis atrodė įspūdingai. Šimtai įvairiaspalvių parašiutų, atrodančių kaip pliažiniai skėčiai, nuklojo lauką.

Spektaklis užtruko 2 valandas. Baigiantis laikui, Stalinas išnyko iš ložės. Privažiavo ankstyvesnioji eilė mašinų ir vėl visi dideliu greičiu išvyko.

Grįžtant atgal į miestą, tomis pačiomis gerai apsaugotomis gatvėmis, mus pralenkėavo tai viena, tai kita juoda mašina, lekianti pilnu greičiu višuriu keliu. Kitoms mašinoms, net ir diplomatų, yra draudžiama važiuoti viduriu kelio. Matyt, Politbiuro nariai skubėjo namo.

Yra tiek daug klausimų, kuriuos aš norėčiau išsiaiškinti, bet per šį visą laiką aš neturėjau progos kalbėti nei su vienu rusu, išskyrus tarnus, ir keletu žmonių, kurie buvo mūsų Liepos 4-tosios priėmimo. Su Gromyko kabinu apie jo žmonos sveikatą, su Protokolo valdininkais — prancūziškai apie orą.

P. Kirk pasiteiravo, ar aš galiu padaryti vizitą p. Višinskiui nei kitoms valdančiųjų žmonoms, bet atsakymo iki šiol dar negavo. Mme. Brosio, Italijos ambasadoriaus žmona, man sakė, kad jai niekad nebuvo progos vizituoti rusų valdininkų žmonas, nežiūrnt, kad ji jau seniai čia gyvenanti. Mes negalime draugauti su niekuo, ir rusai, su kuriais mes susisurdavom užsieny, čia beveik mūsų nenori pažinti ir pakviesti visada atsisako ateiti. Bus daugiau.

TAUTIEČIAI! Rašykite iš visur apie savo gyvenimą, įsikūrimo sąlygas, darbus, perspektyvas. Visi raštai geri ir visi, kiek vieta leidžia sunaudojami. Rašyti adresu: „Nep. Lieuva“, 7722 Georg str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

OKUPUOTOJI LIETUVA

PACIŲ OKUPANTŲ PASISAKYMAIS

Bal. 8 ir 9 dd. Vilniuje buvo išklaustyti nauji lietuvių kompozitorių kuriniai: J. Karoso antrasis styginis kvartetas ir S. Vainiuno koncertas fortepijonui su orkestru. Apertiariant kūrinius dalyvavo iš TSRS M. Koval ir Iljin.

Prof. V. Ruokis skaitė paskaitą Daugų apylinkės kolūkiečiams apie durpių reikšmę žemės derlingumui.

Ukmergės rajone veikia 4 vidurinės, 12 septynmečių ir 28 pradinės mokyklos.

Vilniaus miesto partinio aktyvo susirinkime bal. 9 d. praektorius Mitropolskis kalbėjo apie darbą, kurį atlieka partinė organizacija auklėjant profesorius — dėstytojus ir studentus. Universitete yra gausi partinė orianizacija, didesnę pusę studnetų — komjaunuoliai. Dauguma profesorių — dėstytojų studijuoja marksizmą — leninizmą, kurybiškai pritaria ko ji darbe. Tačiau, pažymėjo drg. Metropolskis, darbe yra nemaža trūkumų. Partinė organizacija dar neteikia visokeriopos paramos seniesiems specialistams. Vis dar neryžtingai kovojama prieš buržuazinio nacionalizmo pasireiškimus. Dar destymė neišgyvendintas formalizmas, prisitaikėliškumas. Studentams nepakankamai ugdomas tarybinis patriotizmas, tautų draugystė, neapykanta amerikiniams-angliškiems imperialistams ir pakaiikams buržuaziniams nacionalistams.

LLKJS miesto komiteto sekretorius drg. Burkauskas: Vilniuje yra daugiau kaip 15.000 VLKJS narių. Burkauskas nurodė ir rimtus trūkumus komjaunimo organizacijoje. Jau nimas nepakankamai įtraukiamas į politinį visuomeninį gyvenimą. Eileje įmoniu, yra statybų, nepatenkinamai organiozjamas masinis — politinis darbas jaunųjų darbininkų tarpe.

Drg. Žiugžda pripažino, kad Lietuvos TSRS Mokslių akademijos institutų darbas turi trūkumų. Dar ne visi institutai pertvarkė savo darbą genialųjų draugo Stalino veikalo kalbos mokslo klausimais šviesoje. Nepakankamai ryžtingai kovojama prieš konkrečius buržuazinės ideologijos skleidejus, prieš kosmopolitizmą, keliaklūpsčiąvą prieš su puvusią buržuazinę Vakarų kultūrą.

Druskininkuose su pasikaitomis iš Vilniaus lankėsi Serpuchovitinovas ir dail.

žmuidzinavičius. Jie padarė pranešimus apie tarptautinę padėtį, didžiąsias komunizmo statybas, Amerikos — Anglijos imperialistus — naujojo karo kurstytojus, mokslinėmis — ateistinėmis temomis.

LTSR Mokslių akademijos Centrinė biblioteka per vieną dieną gavusi 320 knygų. Iš Leningrado Mokslo akademijos bibliotekos greitai laiku būsią gauta 600 senų lietuviškų knygų ir Lietuvos socialdemokratų leidinių, išėjusių Vilniuje, Anglijoje, Šveicarijoje ir Amerikoje.

Pasibaigė Kauno srities kaimo meninės saviveiklos apžiūra, kurioje gausiai dalyvavo kolūkių, rajonų kultūros-švietimo įstaigų meninės saviveiklos kolektyviai. Į srities apžiūrą atvyko 2000 meninės saviveiklos rately, jungiančių daugiau kaip 2.400 žmonių. Kaimo meninės saviveiklos atstovai parodė savo sugebėjimus įvairių saviveiklos žanrų srityse: dramos, tautinių sokių, dailiojo skaitymo ir kt. Eilė saviveiklininkų į apžiūrą atvyko su sa va kūryba, savo pasigamintais muzikos instrumentais.

Apžiūros žiūr. komisija pe reinamąjį taurę už masiškumą meninėje saviveikloje paskyrė Marijampolės rajonui. Eilei meninės saviveiklos kolektyvų ir atskiriems jos nariams paskirti garbės raštai ir dovanos. Apdovanotųjų tarpe yra 99 metų senutė Kraliakas kienė iš Žiežmarių rajono, keturioliametis saviveiklininkas Stačokas iš Alytaus, su savo kūryba pasirodė Balkus iš Kėdainių rajono, Grincevičius iš Šakių rajono ir kt.

J. Gruodžio vardo Kauno dešimtmetės muzikos mokyklų direktorius drg. Brazauskas mums kalbėjo, kad kreipimėms ir muzikos darbuotojams, prašytume paramos, — pasakojo Viiijampolės rajono kultūros — švietimo darbo skyriaus vedėja drg. Staknūnienė, — tačiau, kai kreipimės į drg. Brazauską, gavome atsakymą: „Neturiu laiko. Užimtas“.

Naujos knygos: A. Venclova, Taikos balandžiai. V. Mažiauskis, Vladimiras Iljičius Leninas, poema. Vertė T. Tilvytis; J. Rainis, Rinktinė, iš latvių kl. vertė K. Korsakas; A. Barto, Marytė auga, eiliuotas pasakojimas. V. Jakubevičius ir B. Smirnova, Geografijos klubo užrašai; Rusų karžygiai, bylinos. Vaikams paruošė I. Karnauchova; L. Voroncho-

va, Sautėta dienele, apsakymas. Vertė M. Kazlauskaitė.

Kauno srities jaunųjų rasytojų pasitarimas truko dvi dienas. Pasitarimo dalyviai iš klausė Stalininės premijos laureato Antano Venclovos pranešimą apie pradedančiųjų rasytojų uždavinius. Po to įvyko prozos ir poezijos sekcijų seminaras, kuriuose buvo svarstyti jaunųjų rasytojų kuriniai. Seminarams vadovavo A. Venclova, V. Reimeris, V. Mozūriūnas, J. Dovydaus, Alb. Zukauskas, B. Pranskus, J. Avižius, A. Bieliauskas, E. Matuzevičius, A. Liepsnonis, V. Žilionis, T. Restovaitė.

Balandžio 15 d. Lietuvos TSR Valstybinio dailės instituto aktų saleje įvyko iškilmingas posėdis, skirtas Leonarda da Vinči gimimo 500-osioms metinėms. Posėdį atidarė dir. V. Jurkūnas. Pranešimą apie Leonarda da Vinči gyvenimą ir veiklą padarė me no istorijos katedros vedėjas T. Adamonis.

„Naujas Stalininės premijos laureato A. Gudačio — Guzevičiaus romanas „Broliai“, vaizduoja lietuvių liaudies kovą už tarybų valdžią 1919—1921 metais. LTSR Tarybinii rasytojų sąjunga surengė romano „Broliai“ apsvasty-mą. Pranešimą apie naują A. Gudačio — Guzevičiaus kūrini, kuris yra Stalinine premija pažymėto „Kalvio Ignoto teisybė“ tęsinys, padarė rasytojas J. Šimkus.

TSRS Mokslių akademijos Miklucho-Maklajaus vardo Etnografijos institutas išleido istorijos mokslo daktaro P. I. Kušnerio veikalą „Etninės teorijos ir etninės sienos“. Knyga turi didelės reikšmės Lietuvos etnografijos ir istorijos mokslui: antroje šio veikalo dalyje autorius specialiai tyrinėja pietryčių Pabaltijo (buv. Rytprūsii) etninę praeitį, remdamasis archeologiniais, etnografiniais, lingvistiniais ir rasytiniais šaltiniais. Knygoje išspausdintas gausus skaičius žemėlapių, diagramų, iliustracijų. Veikale pateikta medžiaga bearpiskai liečia lietuvių etnogenezės klausimą ir kultūros vystymąsi.

Gegužės 1 d. Vilniaus iškilmii aprašymuose žymybių eilė taip atrodo: partijos CK gen. sekretoriai A. Sniečkus, A. Trofimovas ir V. Niunka, ministrų tarybos pirmininkas M. Gedvilas, augšč. tarybos prezidiumo pirmininkas J. Paleckis. (Maskvoje švernikas, užimamas analoginį postą, kaip Paleckis Lietvoj, minimas dar tolimesnėj vietoj, po Vorosilovo, Bulganino ir kitų).

„Vilniaus apskritis apgyventa lietuvių. Tačiau lietuvių kalba vyrauja ištisai tik šiaurinėje dalyje arba dešiniąjame Nerio krante; pietuose ties pat Viniumi užleido ji vietą lenkų kalbai. Toliau maišosi kaimai, kalbą lietuviškai, su kaimais, kur lenkų, rusų kalba vartojama. Vis tik kaimo gyventojų tarpe lietuvių kalba nusveria abi pirmašias kalbas; kai kuriose vietose, nors kaimų vardai ir gyventojų pavardės yra grynai lietuviškos, bet vistik gimtoji kalba užmiršta. Senieji inventoriai arba valsčių aprašymai rodo, kad šita atmaina prasideda nuo švedų karų, Jono Kazimiero laikais, kurie kartu su išsiplatinusia krašte maro epidemija, daug gyventojų išnaikino“.

16-tajame ir 17-tajame amž. Vilniaus apylinkės buvo ištisai lietuvių gyvenamos. Bažnyčiose buvo sakomi lietuviški pamokslai. O minėtoji Balinskio citata parodo, kad jo laikais Vilniaus apskrityje dar plačiai lietuviškai kalbėta. Tiesiogiai Balinskis atkreipė dėmesį, kad dėl didžiosios rusų okupacijos (1655—1667 m.) kai rusai užėmė Vilniaus, Kauno ir Gardino plotus, naikindami ir žudydami gyventojus, ištisų Vilniaus plotų gyventojai išbėgo, arba po tuoj kilusio maro buvo labai apretinti. Į tuos apytuščius pakraščius plotus pamazū atslinko gudai. Tai buvo antroji gudų kolonizacija, kuri, kaip matome, yra žymiai vėlesnė ir liečia jau artimesnius Vilniaus krašto plotus. Šitai atsirado 1920 m. sienos pakraščiuose, į pietus nuo Naručio ežero, kairiajame Nemuno krante stačiatikių gudų.

Apie katalikus gudus jau yra pakankamai ryškiai JAV prof. Golder, Petras Klimas ir prof. Pakštas išaiškinęs, (64) jog jie ankstyvesnėse kartose yra buvę lietuviai. Kadangi rytiniai slavai krikščijosi stačiatikiais, o lietuviai priėmė tik lotynišką krikštą, tai skiriamoji etnografinė žymė buvo drauge ir religinė žymė. Štai kodėl ir 1920 metų siena apytikriai vaizduoja religijų sieną. Tiksliai jos praveisti neįmanoma, nes pasieniuose yra maišytų plotų.

Atskirą klausimą sudarytų Vilniaus krašto lenkiškai, kalbantieji, bet tos problemos čia plačiau neliesime. Vilniaus krašto lenkai ir lenkuojantieji nėra autochtonai. Net apie jokią tikrą kolonizaciją nebegali būti kalbos. Objektiviais lenkės Turskos tyrinėjimais („Zvarte obzary języka polskiego na wilenszczyznie“ 1939 m.), galima tik viena išvada: dauguma lenkiškai kalbančiųjų yra tik nesenolėnkėjimo padaras.

Apžvelgus kalbinius ir tautinius Vilniaus krašto santykius, galima pagaliau brėžti Lietuvos rytines ribas.

Bus daugiau.

LIETUVOJ BAZNYČIA ATSKIRIAMA NUO VATIKANO.

Pranešama, kad Lietuvoje yra rengiamasi prie oficialaus katalikų „atskyrimo“ nuo Vatikano ir įsteigimo „Lietuvos Tautinės Katalikų Bažnyčios“.

Nuo kovo pradžios iki balandžio 15 dienos lietuvių katalikų dvasininkų atstovai buvo 4 kartus pašaukti apibandyti komunistų partijos vykdomo komiteto būstinėje. Kunigams teko kalbėtis su paruošus generaliniu sekretorium Antanu Sniečkom, tikybų departamento direktorium prae ministrų tarybos Bronislovu Pušiniu ir MGB-OSZ — Vals tybės Saugumo Ministerijos Rysii su Užsieniais skyriaus viršininku Smirnovu.

Tų keturių apsilankymų metu į dvasiskijos atstovus darytas didelis spaudimas, kad jie pritartų ir paremtų sumanytą akciją Lietuvos katalikų tarpe. Partijos tikslas yra įsteigti „Lietuvių Katalikų Piliečių Komitetą“ ir paskiebtį „Tautinės Lietuvių Katalikų Bažnyčios“ įsteigimą.

Tuo tarpu iežinoma, ar i tuos pasimatymus kviestieji kunigai sutiko remti tokią akciją. Tačiau yra žinoma, kad lietuvių kunigų grupė, kurių tarpe įskaitomi ir kanauninkas J. Stankevičius, Telšių vyskupijos administracijos kun. P. Maželis ir vyskupas Paltarakas, buvo numatyti kaip turį vykti gegužės 1—3 dienomis į Maskvą dalyvauti II-je bažnyčių ir tikybų konferencijoje.

„Viršum Dumpių Tarybinio ūkio (Klaipėdos srities) pasirodė lėktuvas. Iš jo buvo barstomos trąšos į tarybinio ūkio laukus. Per vieną dieną mineralinėmis trąšomis iš oro patręšta 50 hektarų žemės. Iš lėktuvų siemė bus plačiai tręšiami tarybinii ūkių ir kolūkių laukai. Aviacijos pagalba bus taip pat kovojama su piktžolėmis, apipurkščiant pasėlius specialiais chemikalais“.

„97 Žemės ūkio akademijos studentams buvo įteikti akademijos baigimo diplomai. Keturiolika studentų, jų tarpe drg. Garuolis, Rakauskaitė, Šalčius, Vainauskas ir kt., gavo baigimo diplomus su pagyrimu.“

Maskvoje gegužės pirmosios parado priemonių sąrašas prasideda tokia eile: Stalinas, Molotovas, Maikenkovas, Berija... (Kurį laiką Molotovas buvo minimas toliau nuo Stalino, bet vasario mėn. araijos šventės proga ir šių gegužės iš kilmii proga griežtai laikoma si čia paminėtos paminėjimo tvarkos.

LIETUVOS SIENŲ PROBLEMA

XII.

3. Gudiškai ir lenkiškai kalbas elementas Vilniaus krašte.

Vilniaus krašto sugudėjimas, o ypač sulenkėjimas yra labai vėlyvos datos, tai patvirtina keletas rusų mokslininkų tyrinėjimų iš 19-tojo amž. pusės, t. e. iš to laiko, kada nebuvo lietuvių — lenkų — gudų tarpusavio tautinių problemų. Akademikas P. Koeppen'as 1857 per katalikų kunigus rinko medžiagą apie Vilniaus gubernijoje gyventojų vartojamas kalbas. Tas žinias reikia laikyti tikromis, — bent jos negalėjo būti iškreiptos lietuvių naudai, — nes duomenis patiekia lenkiško nusistatymo kunigai. Krinta į akis tai, kad už administracijos linijos buvusiose Trakų apskrityje lenkiškai kalbėta tik vienoje Sen. Trakų parapijoje (apie 1.600 žmonių). Vilniaus apskritys 7 parapijos buvo grynai lietuviškos, o likusios jau mišrios. Ašmenos apskrityje yra dvi grynai lietuviškos parapijos, kitos maišytos. Lydos apskrityje yra 10 lietuviškų parapijų, viena mišri ir dvi pažymėtos nei aiškiu posakiu „lietuvių padermės“.m60)

Koeppen'o duomenis papildė kitos statistikos, kurios patiekia ir tautybių procentus. Minėtasis kap. Koreva davė tokių Vilniaus gubernijos gyventojų paskirstymą tautybėmis: lietuvių — 46,0%, gudų 29,4%, lenkų — 12,3% ir rusų — 2,3%.

Lietuviai tad sudarė beveik pusę gyventojų: iš 841.099 gubernijos gyv. išeina jų 386.905. Atmetus porą gudiškųjų gubernijos apskričių, likusiose apskrityse lietuvių procentas dominuoja. Beveik po 40 metų (1897) buvo pravesta oficiali rusų statistika, kai buvo surašomi visos Rusijos gyventojai. Vilniaus gubernijoje lietuvių bepriskaičiuota 17,5%, o gudų — 56,0%, lenkų — 7,1%, rusų — 4,9 ir žydų — 12,7%. Per paskutiniąsias dvi generacijas, ypač kai buvo draudžiamas lietuviškas raštas lietuviškomis raidėmis, lietuvių kalba stipriai sunyko.

Kai rusai uždraudė lietuviams spaudą lotynų raidynu, (1864) Lietuvos lenkuojantieji plačiai naudojo iš Varšuvos einančiomis knygomis ir laikraščiais. Tuo metu, kai lietuviai kietai užsispyrę stoji į kovą prieš brukamas rusų raidėmis bažnytinės knygas, Vilniuje buvo laisvai lenkiškai spausdinamos liaudžiai maldaknygės ir kiti raštai. O iš Prūsų kontrabanda gabenamos lietuviškos knygos Vilniaus kraš-

to nesiekdavo. Todėl tas lenkiškas raštas buvo platinamas lietuvių ir gudų tarpe. Vadinas, lenkų kalbai prasipiešti daug prisidėjo lietuvių spaudos draudimas (1864—1904).

Oficialiosios statistikos labai nesutinka su 19-tojo amž. pusės duomenimis. Kad Korevos duomenys nėra perdėti, parodo Lebedkino tyrinėjimai, kuris visoje Vilniaus gubernijoje rado 838.465 gyv. ir jų beveik pusę lietuvių (49,98% — 418.880), lenkų 18,42% (154.386), gudų — 17,42% (146.432 gyv.) ir kitų (ukrainiečių, rusų, krivičių, žydų, vokiečių, totorių ir kt.) — 12,5%. Atmetus Dysnos (liet. — 2,1%) ir Vileikos apskritis (lietuvių 28,3%), likusiose penkiose apskrityse lietuviai sudaro daugumą; imant apskritimis:

	lietuvių	lenkų	gudų
Vilniaus	67,7%	34,5%	3,5%
Lydos	63,2%	7,2%	22,5%
Ašmenos	57,5%	18,3%	24,2%
Švenčionių	86,9%	5,8%	6,9%
Trakų	93,4%	4,3%	1,3%

Lebedkino paduodamieji skaičiai gali sukelti įtarimo, ypač prisiminus Vileikos apskr. lietuvių skaičių (28,3%), kai prieš šį karą lietuviškai kalbančiųjų ten labai maža beliko. Bet ir Koeppen'o surinktomis žiniomis, ten yra lietuviškos arba mišrios parapijos (1920 metų sienos ribose): Lebedys ir Molodečna; o anapus tos sienos likusiose parapijose (Dalginavas, Budislavas, Dunilavicius, Kurzienecas ir kt.) figūruoja taip pat dalis lietuvių.

Ryšium su tuo dar tenka paminėti iš 1863 metų R. D. Eikert'o atlasą, kurio tikslas buvo parodyti, kur yra lenkų kalbos plotai. Jis, be kitko, visus katalikus gaudus yra priskyres lenkam. Bet vistik prie atlaso pridetoje statistinėje lentelėje iš 857.000 Vilniaus gub. gyventojų, lietuvių priskaičiuota daugiausiai, būtent 386.000, kai lenkų rasta — 212.000, o rusų ir gudų — 178.000, žydų — 77.000.(62).

Palyginę visus čia minėtus duomenis matome, kad tie iš skirtingų vietų išėję tyrinėjimai vieni kiticms neprieštarauja. Lietuvių skaičius svyruoja tarp 46% ir 49,98%. Imant vien kaimo gyventojus jis pakyla iki 55%. Tie duomenys parodo tikrąjį Vilniaus krašto etnografinį veidą artimoje praeityje.

Jeigu eisime giliau į praeitį, rasime lietuviams paankesnius duomenis. Žinomas tyrinėtojas Mykolas Balinskis apie tą Vilniaus apskritį, kurioje prieš šį karą lietuviškai kalbančiųjų tiek maža tepriskaitome, 1846 rašo:(63)

ZMOGAUS BUDĖJIMO IR MIEGOJIMO SLAPTINGUMAS

VYDŪNAS.

Pratarmė.

Yra kasdieniniai vyksmai, kuriuos paaiškinti norėta. Atrodo, kad labai tai reikalinga. Juk retai tėra apmąstoma, ką jie reiškia. Todėl liekasi ir neišmanyti. Paprastai žiūrėta vis tiksliai į gyvą kūną, tikint, jis esąs būvas, ir neprisi minti, kad jame atsitinka ir kas to išdava. Mąstant giliau apie visą - tai, žmogui aiškėja, ir jo esmė, ir jis žmoniškėja. Tam raginimu būti nori sekan tieji aiškinimai.

I. Kūrybinis vyksmas ir žmogus.

Greitauasiai visa, kas atrodė esamu, laikoma pastoviu, nepakintančiu. Vis dėlto visas pasaulis netgi visa Visata yra nuolatinis vyksmas. Iš žemės auga nuolatai augmenys, ant jos visokie gyviai ir žmonės, pabūva tam tikrą laiką ir pavirsta negyvais pavidalais, kurie vėliau išyra. Bet ir kietieji daiktai, patalynės pakinta, nors ir labai pamažu, vos pastebimai.

Visas žemiškas pasaulis su visu savo turiniu nuolatai kitotų pasidaro. Todėl ir manytina, kad jis kartą prasidės, vyksta iki kol baigsis. Taip ir ji žiūrėti, aiškėja, kad tse veikia jausių nepagaunama galia, kuri apsieiskia jėgų su tirštėjimu iki daiktiskumo, kurs tad vėl kitos, gyvesnės jėgos prisunkiamas, po ko vėl kita jėga gyvintąja mediaga nusitveria, apstabiną ir iš jos veikia, būdama lydimą dar kitos jėgos ir netgi galios. Prisimintinas negyvasis daiktiskumas, mažieji gyviai, tada augmenys, gyvuliai ir pagaliau žmonės. Visose tuose pasirodymuose veikia slapčiai jėgos tam tikrą laiką, nuo jų tad atsitraukia, kad jie tad sustingsta ir pagaliau virsta dulėmis.

Šita apmąstant, reikia ir numanyti, kad visas vyksmas pasaulyje ir Visatoje sukiyla iš to, kas nėra laikini ir nėra erdvinių ir pasidaro laikinių ir erdvinių ir pagaliau vėl atsitraukia ir grįžta į neliakinę ir neerdvinę būvą. Tik nėra visiems galima numanyti, kad galia kas būti be laiko ir erdvės, nors žmonių veikla suskyla iš tokios buvos ir sukuria daiktiskus dalykus.

Minetu tokiu vyksmu aiškiai tampa gyviai, bet žymiau sėdinti žmonės. Jie jau ir numano, kad jie yra patekę į gyvenimo raidą. Kiekvieną rytmetį žmogus pabunda iš miego,

būda paprastai visą dieną ir vakare vėl įminga, o pasiekus virš 80 metų, tai jam kartojasi jau apie 30.000 sykų.

Bet žmonės vos kada pagalvoja, ką tai reiškia, kad jie, vos nusimanydami su pabudimu nešami į gyvenimą su kūnu ir imigimu vėl iš jo atitraukiam, ir kad taip kas nors slėpinio veikia. Vis jie greičiau sėdinti save laiko gyvu kūnu, kurs jiems rodoji esąs pastovus.

Tam prieš žmogus su šviesesne sąmone save supranta kaip dvasinę esmę, kuri naudojasi kūnu visokiems apsieiskimams ir patyrimams. Tik ir tokių žmonių yra kartais tikima, kad jų esmė dar nebuvusi pirm kūno susikūrimo ir įsigijus pilną apstabą. O sena išmintis kalbėjo apie žmogų kaip sielą, kuri yra Kūrėjo kvapas, Jo šviesos spindulys arba nors kibirkštis.

Todėl reikėtų žmogaus esmę numanyti kaip vis esant Kūrėjuje, vadinas Dievuje, Jo leidama į kūnišką gyvenimą ir vėl iš jo atitraukiam. Tai gerai pasiaiškinti, būtina. Vis reikėtų apie tai pamąstyti ir tai apsvaistinti, nors ir nebūtų linkimų tai daryti.

Bus daugiau.

ATSIŪSTA PAMINETI.

Haudo Pasakos. KARAVA NAS. Viršelį piešė dail. Vladas Vijeikis, iliustravo R. Brendamour. Išleido „Nemunas“. Kaina \$ 1,50.

Dr. P. Jonikas. GIMTOJO ŽODŽIO BARUOSE. Bendri nės kalbos patarimai ir paaiškinimai. Išleido „Terra“. Kai na 1,50 dol. Gaunama „NL“.

A. Vilainis. ŽEMAIČIŲ ŽEMĖJE. Reportazai iš kelionių Lietuvoje. Chicago. 1952. Kaina \$ 1,50. Išleido „Nemunas“.

Dr. J. Prunskis paruošė. LIETUVIŲ ARCHYVAS. Bolševizmo metai. Paruoštas iš Studijų Biuro 1942 metų leidinio. 440 pusl. Kaina \$ 3.00.

Lietuvos Ūkio Atstatymo Erich Williams. MEDINIS ARKLYS. Pergvenimų vokiečių karo belaisvių stovykloje ir iš jos pabėgimo aprašymas. Pagal šią knygą yra pagaminti stipriai suspaudusi rankoje, turėjusių didelį pasisekimą. Veikalą vertė Br. Ausrotas, viršelį dail. P. Osmolkio, gausios iliustracijos knygoje iš „The Reader's Digest“.

Išleido „Karys“. Kaina 2 doleriai. Adresas: 680 Bushwick, Brooklyn, N. Y., USA.

MONTREALIO LIETUVIŲ CHORO KONCERTAS

IR MUZIKO STASIO GAILEVIČIAUS 25 METŲ DARBO JUBILĖJUS.

Pirmasis Montrealio lietuvių choro pasirodymas Vasario 16 iškilmėse, ypač po visai trumpo pasirodymo, sukėlė tikrą pasigrožėjimą ir visų sąmoningų tautiečių geras viltis, kurioms, atrodo, tiek daug pagirindo ir kurių realizavimas būtų tinom prosmė kiekvienam sąmoningam lietuviui nekelti jokių abejonių, — juk lietuvių gražiausių dainų savininkai, ne perdėtai sakant, pralenkia šioje srity daugelį tautų, juk ir balsingojo jaunimo turime labai gražaus. Todėl, kai choras paskelbė ruošias iškilmingą koncertą, kuriuo būtų pažymėta ir 25 metų dirigento St. Gailevičiaus muzikinė sukarotis, daugelis montrealiečių gyvai susidomėjo ir laukė pažadoto koncerto ir iškilmės. Ne kitu pagrindu ir koncerto salė prisirinko pilna; žodžiu, tiek, kiek ne dažnai čia susirenka. Tai yra verta pažymėti, nes tai yra neeilinis reiškinys, bet yra būtina, kad dar daugiau būtų, nes tai juk lietuviškajai dainai bei ukojančių tautiečių įvertinimo ir pagerbimo būdas.

Šiame koncerte visuomenė galėjo stebėti ir chorą ir dirigentą, kas koncerte buvo svarbiausia, nes kiti priedai buvo tikrai programos sutikslinimo reikalui. Be to, jubiliatą muziką St. Gailevičių galima buvo

vertinti ne tik kaip dirigento, bet ir kaip kompozitoriaus. Pastaroji pozicija, jam, kaip kūrėjui, be abejo, yra labai brangi, todėl ir iškeltina.

Naujovė buvo, kad koncerte pasireiškė ne tik mišrus choras, kas yra įprastinis reiškinys, bet ir vyrų choras, kas jau rečiau pasitaiko.

Choras, bendrai imant, Montrealiu, kaip didžiausią kolonijai, dar nėra pakankamas. Jis vis dar per mažas, ypač yra mažas moteriškųjų balsų. Matyt, moteriškoji pusė mažiau pajęgi nugaleti sunkumus, kurių, be abejo, yra, ir, gali būti, jai daugiau, negu vyriškajai pusei. Todėl norėtųsi, kad choro vadovybė rastų būdų sudaryti kokių nors lengvatų moteriškajai pusei, kad ji galėtų pagausėti ir praturtinti chorą dar daugiau.

Mišrusis choras, kuris, vis dėlto, yra laikytinas pirmu, šį kartą pasirodė tokioje formoje, kad norėjosi iš jo didesnio pasirodymo. Bendrai, jis skambėjo visai solidžiai. Bet naujas visai repertuaras, už ką tenka jį ypač pagirti, reikalauja daugiau darbo, kurio, matyt, nepakako.

Bendrai, choro repertuarą reikia tiksliai pagirti. Ypač gražios naujosios K. V. Banaičio dainos, — naujoviškos, stilingos ir senoviškai lietuviškos.

JOS. YASAUSKIS

1720-24 Buchanan Street, Hollywood, Florida.

Gražiausia ir patogiausia vieta vakacijoms, tai palmuotame Hollywood Floridoje. Apartamentus užlaikome pirmos rūšies su visais patogumais. Kviečiu visus lietuvius atsilankyti į saulėtą Floridą, nes čia būna nuolatinė vasara. Svečius iš geležinkelio stoties parsivežame, paskambinus telefonu 3290.

KULTŪRINĖ KRONIKA

„TERRA“ ISLEIDO „BARABĄ“

Mūsų kultūriniam gyvenimui yra maloni staigmena: šiom dienomis knygų leidykla „Terra“ išleido žymųjį Paer Lagerkvist veikalą „Barabas“, sulaukusį nepaprasto pasisekimo Europoje ir už Europą, 1951 m. nuskynusį autoriui Nobelio literatūros premiją. Veikalą iš švedų kalbos išvertė Stasys Vainoras. Įvado vietoj pasinaudoja žymaus prancūzų rašytojo Andrie Gide laišku Lucien Maury, vertėjui į prancūzų kalbą, supažindinančiu skaitytoją su pagrindiniais knygos problemomis. Knyga standartinio formato, 212 puslapių, gražiai išleista, pardavinėjama po 2,25 dol.

Mums, lietuviams, „Barabas“ įdomus dviem atžvilgiais: jis aiškiai parodo, kokiomis problemomis dabar gyvena Vakarų Europa ir iki kokių kultūros aukštumų pakilusios mažosios skandinavų tautos, kurioms, kaip ir mūsų tautai, ne vieną kartą buvo didžiųjų pagailėta laisvės ir gyvenimo.

„Barabas“ yra apysaka, vaizduojanti krikščionybės atsiradimo pradžią. Pats Barabas yra tasai plėšikas, kurį amnesavo vietoj, Kristaus. Susitiki-

mas su Kristum buvo lemiamas. Jis nusekė paskui Kristų į Golgotą, jis visą savo likusį gyvenimą įieškojo Kristaus, blaškydamasis tarp prieštaraujančių gaudų ir išdijimų, niekur negalėdamas surasti tikro atsakymo į kylančius klausimus. Jis mirė ant kryžiaus tarp kitų krikščionių, bet ar jis surado tai, ko jis įieškojo, autorius palieka klausimą neat-sakytu.

Gili filosofinė mintis, meistriškai sukurta poveikslai ir nepaprastas charakteris reljefingumas daro šį veikalą retai su tinkamu pasaulio literatūros pavyzdžiu. Per trumpą laiką „Barabas“ jau išversta į keletą kalbų, o švedai baigia jo filmo sukimo darbus. Nėra abejones, kad ši knyga sulauks didelio susidomėjimo ir mūsų visuomenėje.

J. Kaukas.

SMUKININĖ KUPREVIČIŲTĖ.

Paskutinį koncertą Europoje turėjo Romoje. Koncertas gerai pasisekė. Kuprevičiūtė sugrįžo į Buenos Aires, bet rudenį vėl vyks koncertuoti į Europą, kur yra sutarti keli koncertai Pariziuje, Vienoje ir kitose miestuose.

Labai vykusiai parinktos ir jau girdėtosios dainos. Gaila, kad dirigentas nedavė nė vienos savo dainos chorui.

Iš visų mišriojo choro dainų vis dėlto gražiausia nuskambėjo Gudavičiaus „Kur giria žaliuoja“, — ji geriausiai išmoka, surepetuota ir dėl to iškiliai patiekta.

Vyrų choras, labai jo negiriant, vis dėlto tvirtiau buvo pasirodęs, negu mišrusis, todėl ir tvirtiau skambėjo. Vyrų ištvermė, už ką juos tenka tiksliai „papildomai“ pagirti, davė gražių vaisių. Bet ir vyrus, atvirai sakant, galima prašyti didesnio dėmesio lietuviškajai dainai, nors tas ir reikalauja nemažo aukojimosi. Tai yra tiesa, kurią reikia suprasti ir visai lietuviškajai visuomenei ir pajieškoti būdų, kaip chorų dalyvių kuo nors šiek tiek kompensuoti.

Gailevičius dirigentas, be komplimentų kaibant, gabus. Muziko - kūrėjo siela kiekvienoje dainoje randa kompozitorių-kūrėjų ir moka klausovams patiekti tai, kas yra esmingai gražaus. Paprastomis dirigavimo priemonėmis jis moka chorą padaryti gražiai suderintu ir lengvai voldemu instrumentu. Stilingu jo dirigavimu galima tiksliai grožėtis.

Gailevičius kompozitorius, koncerte pareikštas duetais ir solo dainomis, mažiau galima buvo pažinti, bet ir tai iš geros pusės. Duetus išpildė solistės pp. Ivaševičiūtės.

Daugiau ryškesni ir pasižymėję kūrybine individualybe buvo E. Kardelienės išpildytieji solo dalykai. Malda, Lapsinė ir Oi, laukiau, — tai vis turėjo savo formą ir individualumą kūriniui, rodą nemažus kompozitoriaus sugebėjimus, vystomus moderniosios kompozicijos kryptimi. Nekalbėsim apie išpildymą, nors nuo to ir daug pareina kūrinių pasisekimas, nes šį kartą yra kompozitoriaus jubiliejus ir jo dar bū apžvalga.

LTK aktorai A. Dikinis ir J. Akstinas gražiai prisidėjo prie programos papildymo.

Jubilatas susilaukė daugelio ir gražių sveikinimų ir dovanų. Ir jubilatioto motina, p. Gailevičienė sen., sumaniai buvo pasveikinta. Tas padarė gražų išpildį. O po koncerto DLK Vytauto klubo choras graži upobūviu pastiprino jubilato pagerbimą.

Taigi: ilgiausių metų, sveikatos, ištermės darbe meno baruose ir gražiausios sėkmės!

J. Kardelis.

Paskutinė vasara

ADOLFINA SKAISTIENĖ

Po motinos mirties Emilijai nebebuvo nieko, kas rištų prie šio miesto. Sesuo, seniai ištekėjusi, gyveno Šiauliuose, o brolis smagiai leido senbernio dienas smatinėje. Jie abu jau buvo labai geri ir sužinojo, kad po apskritų metų sveikatos taisymo Birštone rengiasi grįžti namo, prašė ir įrodinėjo pasirinkti vieną iš jų ir apsigyventi didesniais miestais. Bet ji nė nesuabejojo pirkdama bilietą į čia ir dabar, išlipusi iš traukinio, akimis glostė seną geležinkelio stotį su dideliu, virš durų kabančiu, laikrodžiu ir senus topolių medžius, išsikiavusius palei bėgius, toli-

moje susiliejančius su dideliu, dangų viršūnėmis remiančiu, amžinai žaliu mišku. Čia visa taip miela ir sava. Senas budėtojas, apskritavčidis, raudon-skrustis seniokas, davęs ženklą traukiniui aplieisti stotį, šyp sodamasis prieina prie merginos ir sveikina sveiką sugrįžusią.

— Mes manėme, kad nebe-grįši. Svetimi miestai ir žmonės jauniems įdomesni ir miellesni, — šneka budėtojas. Emilija yra neišpasakytai gera sugrįžusi ir namus. Į miestą, kuriame ji gimė, užaugo ir kur kiekvienas medis ar grindinio akmuo yra liudininkas jos gra-

žausiųjų kūdikystės ir jaunystės dienų. Ir ji žino, kad budėtojas pats neiki tuom, ką yra pasakęs.

Išėjusi iš stoties, Emilija pasuka į mažą gatvę ir už kelių minučių pamato nedidelį namelį, kurio durų raktą laiko stipriai suspaudusi rankoje. Paskubina žingsnius, nors žino, kad ten jos niekas nelaukia. Drebančiais pirštais atkakina duris. Ilgą laiką nekūrento kambario drėgmė atsimušia į veidą ir ji sustoja tarp durų, lyg nedrįsdama pervirš durų kabančiu, laikrodžiu ir senus topolių medžius, išsikiavusius palei bėgius, toli-

moje susiliejančius su dideliu, dangų viršūnėmis remiančiu, amžinai žaliu mišku. Čia visa taip miela ir sava. Senas budėtojas, apskritavčidis, raudon-skrustis seniokas, davęs ženklą traukiniui aplieisti stotį, šyp sodamasis prieina prie merginos ir sveikina sveiką sugrįžusią.

— Mes manėme, kad nebe-grįši. Svetimi miestai ir žmonės jauniems įdomesni ir miellesni, — šneka budėtojas. Emilija yra neišpasakytai gera sugrįžusi ir namus. Į miestą, kuriame ji gimė, užaugo ir kur kiekvienas medis ar grindinio akmuo yra liudininkas jos gra-

žausiųjų kūdikystės ir jaunystės dienų. Ir ji žino, kad budėtojas pats neiki tuom, ką yra pasakęs.

Išėjusi iš stoties, Emilija pasuka į mažą gatvę ir už kelių minučių pamato nedidelį namelį, kurio durų raktą laiko stipriai suspaudusi rankoje. Paskubina žingsnius, nors žino, kad ten jos niekas nelaukia. Drebančiais pirštais atkakina duris. Ilgą laiką nekūrento kambario drėgmė atsimušia į veidą ir ji sustoja tarp durų, lyg nedrįsdama pervirš durų kabančiu, laikrodžiu ir senus topolių medžius, išsikiavusius palei bėgius, toli-

moje susiliejančius su dideliu, dangų viršūnėmis remiančiu, amžinai žaliu mišku. Čia visa taip miela ir sava. Senas budėtojas, apskritavčidis, raudon-skrustis seniokas, davęs ženklą traukiniui aplieisti stotį, šyp sodamasis prieina prie merginos ir sveikina sveiką sugrįžusią.

parvė. Mokslus jau pabaigė, bet ta jo žmona ne negalvojan-ti čia važiuoti. Vargšelis mano vaikas. Neseniai gavau lais-ką. Nesiskundžia, bet motinai daug nereikia rašyti. Suprata, kad labai nedora ta jo prancū-zė. Ir reikėjo jau į tą Prancū-ziją išvažiuoti? Laikai tokie kiek blogi užėjo. Karas ten, ka-las čia. Sako, rusai vokiečių fron-tą pralaužė ir artėja prie mūsų žemės. Galui visai savo vaiko nematyti... Sveikata silpnė-ja...

Kai šnūtė išėina, Emilija užsimeta apsiaustą ir išsiskubina iš namų. Noras pasveikin-ti Motinos kapą yra labai di-delis, ir ji neturi laiko gėrėtis pavasarėjančia apylinkė. O pa-vasaris apvainikavo jėvas ir tūkstančiai paukščių reiškė sa-vo džiaugsmą jų žieduose.

Ventos pakranteje, senų me-džių prieglobstyje, yra miru-siųjų miestai, kurį nuo pat ma-žens Emilija mieliai lankydavo. Ji pasirenka artimiausią keliu-ką ir skubina. Laisviau atsik-vėpia pasiekusi aukštą skar-džių, kurio papėdėje ramiai banguoja upė, kurios taip ilgė-josi ir Nemuną besidairydama.

Sustoja ir ranka turi prisideng-ti akis, tiek šviesos ir žalumo yra ten, po kojomis. Ir vietoj pasukusi į kapines, ji, lyg stir-na, pasileidžia skardžių žemyn. Nerūpestingai nuskena žibuok-lę ir staiga sustoja. Nėra nie-ko, kam galėtų užkristi šį žie-kaip daugelį kartų anksčiau, delį už atlapo arba švelniai per būčiau uedrįšęs prakalbinti,

— Nei jis grįš, nei marčios

braukti per veidą. Akyse žė-rėjęs džiaugsmas užgęsta. Ir dabar ji pyksta ant savęs, kad per penkerius beviltiškus me-tus tebešioja Andriaus prisimi-nimą širdyje ir neįstengia už-pildyti tuštumos, likusios po jo netekimo. Numeta gėlę ir piktas juokas iškreipia lūpas.

Keista, kad visa yra likę ne-miela, vienam žmogui pasukus kitu gyvenimo keliu. Žmogui, kuriam šiose lankose ji yra pri-siekiusi amžiną meilę ir ištiki-mybę. Žmogui, kuris visa tai paniekino ir pamiršo.

— Šis žiedelis yra nevertas paniekos, — girdi šalia savęs balsą ir krūptelėja. — Pažiū-rėkit, dailiai jis sudėtas ir nu-spalvintas...

Jaunas vyras pakelia numes-tą žibuoklę ir šypsodamasis paduoda nustebusiai ir sumi-šusiai Emilijai. Malūnininko šulco sūnus stovi šalia jos ir nors niekada niekas nėra jų su pažindinęs, jie jaučiasi savi.

— Si gėlė išaugo mano tė-vo pjevoje ir jei tu esi tokia kukli ir nenori pasisavinti sve-timos nuosavybės, aš ją dova-noju mūsų pažinties proga. — Vaikinas ištiesia ranką ir Emi-lijos smulkūs pirštai paskęsta jo plačiame delne.

— Nesakyk man savo pavar-dės. Aš žinau, kaip ir tu ži-nai manąją. Šiame mieste mes visi pažįstame vienas kitą. Bet jei būtinum susitikę gatvėje, kaip daugelį kartų anksčiau, būčiau uedrįšęs prakalbinti,

šneka jis ir, nepalaidęs rankos, veda žemyn, prie upės, kuri patvinusi ir išdidi ramiai neša savo vandenį į Baltiją.

Jie ilgai vaikšto ir daug šne-ka. Emilija norėtų paklausti, kur jis buvo anksčiau. Visus tuos penkerius metus, kančios ir blaskymosi, savęs neradimo metus, kur buvo jis ir kodėl ne prakalbino sutikęs gatvėje, ku-rioje ji nematė žmonių.

Kai pailsta, susėda slėnyje. Emilija nori išsitiesti sužalia-vusioje vejoje, bet Viktoras, toks yra jos naujojo draugo vardas, sulauko.

— Nereikia taip daryti, kad nesuirsigtum. Nesistebėk, aš ži-nau, kad tu sirgai ir matau, kad esi pasveikusi. Aš nenoriu, kad tu gulėtum lovoje, o aš vie-nas turėčiau sveikinti pavasa-rius ir vasaras šiuose stebuk-linguose slėniuose. Ir kam, be-tavęs, aš išsiskinau visas van-dens lėlijas, kurios pražįsta mėnesienoje šios upės permato mame vandenyje.

Kai vaikas kalba, Emilija užmerkia akis ir bijo prasi-merkėti. O gal visa ši diena yra sapnas ir ji tuoj pabus vieniša ir niekam nereikalinga. Ir ka-da Viktoras pamato ją tylin-čią ir užsimerkusią, nusigąsta.

— Aš per daug šneku ir gal-tave užgavau? Tu purtai gal-vą ir iš po blakstienų blizga ašaros? Ach! Žinau. Aš esu malūnininko šulco sūnus... Emilija nori šnekėti. Ji yra nesuprasta. Bet vaikas kal-

Moksio-technikos naujienos

LIETUVIS UŽPATENTAVO IŠRADIMĄ

Montrealietis lietuvis p. Liepšūnaitis užpatentavo savo išradimą: viename nedideliame la-gamine sutorialpinamus lovą su matracu, pagalvę ir kitais reikmenimis miegui, stalą, kėdę. Dabar jis veda derybas su firma, kuri nori šį jo išradimą realizuoti.

DVIEJŲ TUKSTANČIŲ METŲ LAVONAS

Danijos mokslininkai atkasė iš durpyno bevcik sveikai išsilaikiusį kūną jaunuolio, mirusio prieš du tūkstančius metų.

Kūnas buvo surastas arti Silkeborgo, oda sveika, raumenys nesusakmęję, gerai išsilaikiusi ruda baizdelė, sveiki ir pirštų nagai.

Mokslininkai tikisi surast pilvę maisto palaikų, kad sužinotų, kokie valgiai buvo senovėje vartojami toje dabartinės Danijos apskrityje.

LĖKTUVAS SKRENDĄS ATBULAS

Amerikoje buvo išmėgintas naujas, pats didžiausias ir moderniausias malūnsparnis lėktuvas — helikopteris.

XH-21 helikopteris turi kabina 20 pėdų ilgio ir 5½ p. pločio ir gali paimti 14 keleivių. Jis ne tik gali stovėti ore, bet gali skristi atbulas, manevruoti šonais.

MIRTIES SMĖLYS.

„Mirties smėlys“ yra naujas ir pats baisiausias atominis ginklas. Jį turi ne tik amerikiečiai, bet ir sovietai. Apie tai JAV karininkams buvo pranešta ir paaiškinta oficialiu karinės vadovybės leidiniu.

Mirties smėlio gamyba yra mašina — automatas.

paprasciausia. Reikia tik krūvos paprasto smėlio ir atominių energijos šaltinio. Smėlio gamine sutalpinamus lovą su matracu, pagalvę ir kitais reikmenimis miegui, stalą, kėdę. Gautas mišinys pasėjamas iš lėktuvo, varuojamo radijo pagalba.

Mirties smėlio pasekmės yra baisiausios. 200 kilogramų mirties smėlio pakaktų išžudyti visus 9 milijonus New Yorko gyventojų.

RAKETINIAI KELEIVINIAI LĖKTUVAI

Anglai išbandė pirmąjį keleivinį raketinį lėktuvą. Bandymas pasisekė labai gerai. Kaip spėjama, tai pirmasis žingsnis kelionės į mėnulį.

NAUJA STATYBA SVEDIJOJE.

Švedijoje statomos idomos namų sienų konstrukcijos. Sienų išorė iš 15 cm storumo plienbetono. Šilumos — šalčio izoliacijai gauti, iš vidaus kartu su plienbetonio konstrukcija ibeto nuojamos lengvojo „Si-porex“ 7,5 — 15 cm. ytu sluogsnis. Šis statybos budas naudojamas ir dideliems namams, pav., ligoninėms. Pasta-ta net 8 aukštų pastatų. Ka-dangi sienos, palyginamai, yra plonos, gaunamas didesnis nau-dingas patalpų plotas. Tokiu būdu švedai sutaupo daug ang-lių, kurios reikalingos papras-toms plytomis išdegti.

STATYBOS GREIČIO REKORDAS.

Dallas mieste, JAV, pramoniniu būdu pagamintas gyvena-masis namas sumontuotas per 1 val. ir 2 minutes.

— Išrasta šešiams susekti

KANADIEČIŲ KONCERTO AMERIKOJE ATGARSAI

Elzbietos Kardelienės ir pianisto solisto Kazio Smilgevičiaus koncertą 1952. V. 10. Worcesteryje vertinant.

Visu turtingumu ir meniniu vertingumu iškyla svečių kana-diečių — Lietuvos Valst. Ope-ros solistės Elzbietos Kardelienės ir pianisto solisto Kazio Smilgevičiaus 1952 m. gegužės 10 d. dainos ir muzikos koncer-tas, įvykęs Liet. Piliiečių Klubo salėje, Worcesteryje.

Kalbant apie šį koncertą, ypač tenka pabrėžti du daly-ku — tai aukštą koncerto pro-gramos pildytųjų solistų kvalifikaciją, jų tuimą stažą ir pačio koncerto programos pa-rinkimą, turtingumą.

Viena iš iškiliausių ir ryš-čiausiųjų Lietuvos Valst. Ope-ros žvaigždžių, ilgą laiką vienintelis kolaratūrinis sopranas Lietuvos operoje, solistė Elz-bieta Kardelienė, kaip ir buvo tikėtasi, šiame koncerte suvi-to visu savo skaidrumu, talen-tingumu. Solistės talentas, aukšta technika, nuostabus jos balso sultingumas ir spalvin-gumas buvo juntami išties per visą koncertą. Dainininkės įsi-jautimas ir išpildomųjų kūrinių esmę ir techninį apipavidalini-mą buvo tiek gilus ir jautrus, jog net subtiliausias muzikinio garso niuansas solistė sugebė-jo perteikti publikai, kartu ją užhipnotizuodama ir paverg-dama savajam išgyvenimui, sa-listei, pianistas K. Smilgevi-

čiams dideliu įsijautimu išpildė. Čia išpūdingai ir jautriai, esant per septynetą piano solo kū-dėkingai maldykos akustikai, rinių ir porą, publikai neatlai-džiai bisuojant, kartojo. K. Smilgevičiaus solo skambini-mas, būdingas savo dramatiš-kumu ir klausytoją pavergian-čiu sugestingumu, koncerto publikoje išsiskyrė ilgiausio susi-žavėjimo piano akordais, lygiai kaip ir pianisto ryškiu talen-tu ir meistrškai įgudusiu daly-ku techniniu atlikimu. Ir pia-nistas Kazys Smilgevičius bu-vo palydimas karštomis ir au-dringomis klausytojų katutėmis.

Koncertą baigus, solistai E. Kardelienėi buvo įteikta rau-donų rožių puokštė; padėkos žodį solistams ir publikai ta-rė vietos veikėjas A. Kriaučias. Koncerto programai vado-vavo agr. J. Bertasiū.

Koncerto publikos tarpe — o jos buta pilnutėlės salės — be vietos lietuvių, buvo ir toli-mesnių kolonijų lietuviai visuo menininkai: J. Audėnas iš New Yorko; inž. Čaplikas, prof. dr. V. Čepas, dail. V. Andriūsis, nenuilstantis So Bostono veikė-jas p. P. Tuinyla, solistė p. Barmiene, p. Jankus, p. Tuma-vičienė, broliai Bajerčiai, visi iš Bostono; dr. B. Matulionis su žmona ir bičiuliais iš Providen-ce; būta lankytojų net iš Wa-terburio, Conn, bei visa eilė iš kitų vietovių.

Sekmadienį, šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje mišių me-tu sol. E. Kardelienė, vargo-nais palydint K. Smilgevičiui, remti!

atliko porą religinių kūrinių. Worcester, Mass, USA.

Čius dideliu įsijautimu išpildė. Čia išpūdingai ir jautriai, esant per septynetą piano solo kū-dėkingai maldykos akustikai, rinių ir porą, publikai neatlai-džiai bisuojant, kartojo. K. Smilgevičiaus solo skambini-mas, būdingas savo dramatiš-kumu ir klausytoją pavergian-čiu sugestingumu, koncerto publikoje išsiskyrė ilgiausio susi-žavėjimo piano akordais, lygiai kaip ir pianisto ryškiu talen-tu ir meistrškai įgudusiu daly-ku techniniu atlikimu. Ir pia-nistas Kazys Smilgevičius bu-vo palydimas karštomis ir au-dringomis klausytojų katutėmis.

Koncertą baigus, solistai E. Kardelienėi buvo įteikta rau-donų rožių puokštė; padėkos žodį solistams ir publikai ta-rė vietos veikėjas A. Kriaučias. Koncerto programai vado-vavo agr. J. Bertasiū.

Koncerto publikos tarpe — o jos buta pilnutėlės salės — be vietos lietuvių, buvo ir toli-mesnių kolonijų lietuviai visuo menininkai: J. Audėnas iš New Yorko; inž. Čaplikas, prof. dr. V. Čepas, dail. V. Andriūsis, nenuilstantis So Bostono veikė-jas p. P. Tuinyla, solistė p. Barmiene, p. Jankus, p. Tuma-vičienė, broliai Bajerčiai, visi iš Bostono; dr. B. Matulionis su žmona ir bičiuliais iš Providen-ce; būta lankytojų net iš Wa-terburio, Conn, bei visa eilė iš kitų vietovių.

Sekmadienį, šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje mišių me-tu sol. E. Kardelienė, vargo-nais palydint K. Smilgevičiui, remti!

atliko porą religinių kūrinių. Worcester, Mass, USA.

Čius dideliu įsijautimu išpildė. Čia išpūdingai ir jautriai, esant per septynetą piano solo kū-dėkingai maldykos akustikai, rinių ir porą, publikai neatlai-džiai bisuojant, kartojo. K. Smilgevičiaus solo skambini-mas, būdingas savo dramatiš-kumu ir klausytoją pavergian-čiu sugestingumu, koncerto publikoje išsiskyrė ilgiausio susi-žavėjimo piano akordais, lygiai kaip ir pianisto ryškiu talen-tu ir meistrškai įgudusiu daly-ku techniniu atlikimu. Ir pia-nistas Kazys Smilgevičius bu-vo palydimas karštomis ir au-dringomis klausytojų katutėmis.

Koncertą baigus, solistai E. Kardelienėi buvo įteikta rau-donų rožių puokštė; padėkos žodį solistams ir publikai ta-rė vietos veikėjas A. Kriaučias. Koncerto programai vado-vavo agr. J. Bertasiū.

Koncerto publikos tarpe — o jos buta pilnutėlės salės — be vietos lietuvių, buvo ir toli-mesnių kolonijų lietuviai visuo menininkai: J. Audėnas iš New Yorko; inž. Čaplikas, prof. dr. V. Čepas, dail. V. Andriūsis, nenuilstantis So Bostono veikė-jas p. P. Tuinyla, solistė p. Barmiene, p. Jankus, p. Tuma-vičienė, broliai Bajerčiai, visi iš Bostono; dr. B. Matulionis su žmona ir bičiuliais iš Providen-ce; būta lankytojų net iš Wa-terburio, Conn, bei visa eilė iš kitų vietovių.

Sekmadienį, šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje mišių me-tu sol. E. Kardelienė, vargo-nais palydint K. Smilgevičiui, remti!

atliko porą religinių kūrinių. Worcester, Mass, USA.

„BRITANIJOS LIETUVIS“

vienintelis visoj Europoj lietuvių savaitraštis. Nepartinis, siekiąs tikslo — bendro visiems lietuviams. Lietuviai, atvykę iš Anglijos, neturėtų pamiršti savo buvusio organo.

LEIDZIA D. Britanijos Lietuvių Sąjonia, Londone.

KAINA metams 5 dol.

ADRESAS: „Br. Lietuvos“, Lithuanian House, 43, Hol-land Park, London, W. II, England.

AR JAU SKAITAI?

MODERNIŠKĄ ILLUSTRACINĮ PASAULIO LIETUVIŲ MAGAZINĄ.

METINĖ PRENUMERATA \$ 3,—. VISUOSE KRAŠTUOSE. LEIDYKLOS ADRESAS 9204 S. BROADWAY LOS ANGELES 3, CALIFORNIA, U. S. A.

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRASTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajiekojimus ir jų at-sisaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsisau-kimus ir korespondencijas.

UŽSIRAŠYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusei me-tų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusei metų \$ 5.50; užsieny \$ 11.00, pusei metų \$ 5.50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chica-go 8, Ill., U. S. A.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO

„KELEIVIS“

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti?

„KELEIVIS“ žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam ne-pataikauja ir nesibijo teisybes skelbti. Žmonių mulkintojus ir apgavikus jisai lupa be jokio pasigailėjimo.

Be to, jame ras visokių pa-tarimų, gražių cilių, įdo-mių paveikslų ir žinių iš viso pasaulio.

Didelio formato, 8 puslapių, graži, lengva kalba.

Kaina Kanadoje \$ 3,50 metams. Pusmečiui \$ 1,75.

Parašykite ir paprašykite vieno egzemplioriaus pasižiū-rėti. Gausit nemokamai.

KELEIVIS

636 BROADWAY, So. BOSTON 17, Mass., U. S. A.

ba toliau ir jai yra labai sunku jo klausyti.

— Aš žinau, koks yra mano tėvas. Žinau ir tai, kaip žmo-nės jo nemėgsta, teisingiau ne apkenčia. Ir jis yra vertas tos neapykantos. Aš negaliu daug apie jį šnekėti, nes esu jo sū-nus, bet yra daug dalykų, ku-rių aš jam niekada neatleisiu. Jis yra vokiečių, oet mano ma-ma buvo lietuve. Mano gys-lose teka lietuviškas kraujas ir čia yra mano giminė. Ir kai mano tėvas niekina ir neapken-čia viso to, kas lietuviška, aš myliu šią žemę ir su pasididžia-vimu sakau, kad aš lietuvis. Keturi mano broliai pasekė te-vo pėdomis. Jie savanoriais iš-ėjo kovoti už Vokietijos per-galę.

— Jie kovoja prieš bolše-vizmą.

— Ne tos minties vedami jie išėjo. Jei vokiečiai atstuktų patrankas ir šiuos laukus, su tikslu nušluoti Lietuvos vardą nuo žemės paviršiaus, jie be širdgėlos, laisva valia, naikin-tų su tauta, nes tėvas išmo-kė save laikyti vokiečiais. Del to ir motina per anksti ir kapi-naites ten, an tkalno, iškeliauo. Ir tai tėvas protestantų kapi-nėsė palaidoti norėjo, bet ne-garbė šlovė žmonai tarp kate-likų išsėtis. Bet kam aš tau pasakojau tai? Užtenka vieno, kad aš lietuvis ir tu privalai tai išidėmti.

Nors ir ne dėl to mergina buvo susigraudinusi, bet dabar ant balto suolo, nesidžiau-

ji yra dar laimingesnė. Kai Viktoras ją pakelia nuo žemės, ji nori tvirtai prispausti jį prie savęs ir pasakyti ką nors labai gražaus, bet vaikiną padouda ranką ir jie kopia ant kalno, kur po graži marmuro ak-mens antkapiu ilsisi vokiečio šulco žmona ir kur po žalia vėlėna, medžio kryžiumi pa-zenklinta, amžina sapnų sa-pnuoja Emilijos mama.

Vasara pačiame savo bran-dume. Syki nušienautos pie-vos pradeda atželti ir daug vėdendens lėlijų yra priskynę jaunas vyras mylimai mergi-nai. Jei ne neįtikėtina greitai priartėjęs frontas ir visai netoli dunksinčios patrankos, žmonės daug būtų prikalbėję apie jauniausią malūnininko sū-nų ir Emiliją. Bet per daug kiekvienas rūpinosi savais rei-kaiais, kad pakaktų laiko sve-timiesiems. Gal ir per dažnai mieste visiems pažįstamas tra-kėnas trypia žolę mažos gat-vės patvoryje ir balta baidarė nardo vakarais patamsėjusiose Ventos vandenyse. Ir nežinia, ką sakyti senis malūnininkas, jei jam teberūpėtų geras der-lius ir Ventos vandens sraunu-mas, kuris suka jo malūno gir-nas. Šią vasarą senis visai ne-likų išsėtis. Bet kam aš tau pasakojau tai? Užtenka vieno, kad aš lietuvis ir tu privalai tai išidėmti.

Nors ir ne dėl to mergina buvo susigraudinusi, bet dabar ant balto suolo, nesidžiau-

gia akys jaunais vaismedžiais, kaip anuomet. Sėdi niūrus, už-gesusią pypkę kramtydamas. Samdyta šeimyna ir malūno darbininkai stebisi šeimnininku, nes labai retai bėra apsvaido-mi svetimais keiksmazodžiais. Visiems, net ir sūnui, atrodo, kad senis serga, bet samdytie-jų nedrįsta paklausti, o Vikto-rui syki apie tai užsiminus, tėvas užsidegė, kaip liepsna ir, pasiūle nesikisti ne į savo rei-kalus. Suprato vaikiną, ko nu-siminęs tėvas. Vokiečių žlugi-mas, kuris buvo neišvengiama, mas, reiškė ir jo žlugimą. Prieš keturiasdešimt metų at-sibeldęs į šį kraštą, suktumu įsigijęs geriausią apylinkėje ūkį ir malūną, jis nekenėtie-liuvių ir Lietuvos. Kai po ru-sų okupacijos užėjo vokiečiai, senis pravarė iš džiaugsmo ir tikėjo, kad ši žemė yra am-ziams prijungta prie didžiosios jo tėvynės.

O dienos yra saulėtos ir karštos. Visai netoli dunksi-patrankos ir naktimis padan-gė žeruoja gaisrais. Emilija visus laisvalaikius praleidžia paventyje. Čia ji sutinka Vik-torą ir valandos greit tirpsta įdomiuose pašnekėsiuose ar lengvuose ginčuose.

Vieną popietę, išsimaudę ir atsigavinę šaltame vandenyje, jie gulį saulės atkaitoje. Pat-rankų griausmo čia nesigirdi ir yra taip tylu, kad girdisi ma-žyčio vabalėlio šiurenimas tarp smilgų ir žuvų taškenimas van-

denyje. Ir tada Viktoras pa-klausia:

— Emilija, ar nebėra tavo širdyje praeities pėdsakų?

Emilija pasiremia ant ran-kų, kad galėtų inatyti jo akis ir kada prabyla, balsas yra ra-mus ir širdis krūtineje nėra pakeitusi savo takto.

— Tai visa buvo taip seniai. Ne seniai, jei skaičiuotumėm metais, bet be galo seniai, skai-ciuojant šios vasaros laimingo mis valandomis. Šios su tavi-mi praleistos valandos atitoli-no nuo manęs Andrių, praetį ir pirmąją meilę.

Mes buvome kaimynų vai-kai ir kudiškystės dienomis sta-tydavome laimes pilis iš smė-lio. Paaugę stateme iš mintių ir svajonių. Ejoame kartu į pra-džios mokyklą, vėliau — gim-naziją. Aš dabar nežinau, ar tai buvo broliškas prisirišimas ar tikroji, pirmoji meilė, bet mudu visur būdavome drauge.

Net ir mokytojai, persekioją ir skyrę jaunas poras, mūsų ne-perspėdavo. Mokslas sekėsi ir mūsų našlės motinos džiaugė-si vaikais. Ir tada, esant sep-tintojo gimnazijos klasėje, mi-rė mano motina. Likau vie-na. Ne neviena, nes su mani-mi buvo Andrius, ramstis vi-sose sunkiose mano gyvenimo valandose. Nebuvo iš ko pra-gyventi ir mokytis. Mečiau gimnaziją ir gavau tarnybą teisme. Sekėsi ir, kaip matai, esu sekretorė ir mano viršininkai patenkinti mano darbu

Bet ne apie tai norėčiau pasa-tyti. Grįžkime atgal, Andrius, kad esu netekusi mane ragino padoti nuamelį Andriaus. Grįžusi užsiraikinau ir apsigyventi pas ją, nes žiū-rejo į mane, kaip į būsimą marčią. Bet aš nenorėjau skii-tis su vieta, kurios kiekvienas daiktis priminė mano miru-sią motiną, ir likau gyventi vie-na. Vieną vakarą mes visi trys ilgai šnekejome ir priėjome iš vados, kad Andriui baigus gimnaziją, mudu susituoksime. Andrius baigė gimnaziją pir-muoju ir pedagogai pranašavo didžią ateitį. Ir kai jis, parsi-nešęs pasigėrėjimą keliantį pa-sakiniais: „Tarp kitko, Emili-žymėjimą emė jieškoti darbo, mudvi, turū galvoje save ir jo iš reikalo. Savo universiteto motiną, liepėme pasilsėti ir ru-ktorius dukterį. Neliūdėk. denį važiuoti į universitetą. Nėpyk. Atleisk. Aš tau atsi-mudviejų pajamas sudėjus drauge, jis galejo apsimokėti, už pastogę ir sočiai pavalgyti, o stipendija padengė visas ki-tas sąskaitas. Ach! Kaip aš tau laukiau, kol jis baigs universi-tetą, nes mūsų vedybų data buvo nukelta iki to laiko. Ko-kios ilgos buvo ži-mos ir trum-pos, drauge praleidžiamos, va-saros. Meilė buvo abipusė ir Birštono pušynuose praleidau. begalinė, o laukimas ilgas ir Bet taip jauna, linksma ir at-nebepakeliamas... Andrius leidžiantį, kaip šiandien, dar niekad nesu buvusi.

Viktoras pakyla nuo saulė-ję įkaitinto smėlio ir stipriai suspaudžia merginą savo glė-

limą keliuonę. Ir kai traukinys ime. Bus daugiau.

ėmė nykti toluomoje, pirmą kar-tą pajutau, kad esu netekusi mane ragino padoti nuamelį Andriaus. Grįžusi užsiraikinau ir apsigyventi pas ją, nes žiū-rejo į mane, kaip į būsimą marčią. Bet aš nenorėjau skii-tis su vieta, kurios kiekvienas daiktis priminė mano miru-sią motiną, ir likau gyventi vie-na. Vieną vakarą mes visi trys ilgai šnekejome ir priėjome iš vados, kad Andriui baigus gimnaziją, mudu susituoksime. Andrius baigė gimnaziją pir-muoju ir pedagogai pranašavo didžią ateitį. Ir kai jis, parsi-nešęs pasigėrėjimą keliantį pa-sakiniais: „Tarp kitko, Emili-žymėjimą emė jieškoti darbo, mudvi, turū galvoje save ir jo iš reikalo. Savo universiteto motiną, liepėme pasilsėti ir ru-ktorius dukterį. Neliūdėk. denį važiuoti į universitetą. Nėpyk. Atleisk. Aš tau atsi-mudviejų pajamas sudėjus drauge, jis galejo apsimokėti, už pastogę ir sočiai pavalgyti, o stipendija padengė visas ki-tas sąskaitas. Ach! Kaip aš tau laukiau, kol jis baigs universi-tetą, nes mūsų vedybų data buvo nukelta iki to laiko. Ko-kios ilgos buvo ži-mos ir trum-pos, drauge praleidžiamos, va-saros. Meilė buvo abipusė ir Birštono pušynuose praleidau. begalinė, o laukimas ilgas ir Bet taip jauna, linksma ir at-nebepakeliamas... Andrius leidžiantį, kaip šiandien, dar niekad nesu buvusi.

Viktoras pakyla nuo saulė-ję įkaitinto smėlio ir stipriai suspaudžia merginą savo glė-

limą keliuonę. Ir kai traukinys ime. Bus daugiau.

Taip juokiasi už geležinės uždangos

Stalinas ir putpelė.

Be taikos balandžio, Stalinas laiko ir laisvės putpelę.

Kartą Stalinas susikvetė sateilių vadus ir pradėjo teirautis, kokias laisves jie suteikė savo tautoms. Kiek pasiklausęs, Stalinas iš kėrtės atsinešė putpelę ir iš sushinkikusių pa reikalavo gabumais įrodyti, ko kiu būdu galima paukščiui su teikti daugiausia laisvės, neleidžiant pasprukti iš rankų?

Čekas apgniauzė paukštį abiem rankom, tik galva lauke kyšojo. vengras surakino nagais kojas. Stalinas šaipėsi ir pro ūsus pūtė: „Daugiau laisvės!“ Paeiliui pradėjo putpelę kamantinėti lenkas, rumunas, bulgaras ir kinietis, bet Stalino veidas niaukėsi.

Tuomet Stalinas čiupo putpelę ir rankas ir pradėjo pešti plunksną po plunksnos. Visa nupešta, putpelė žvalgėsi į šalis, be jokio judesio pakilti nuo delno.

„Matote“, — pamokinančiu žvilgsniu kreipėsi Stalinas į savo satrapus, — tokia laisvė ir jūs turite suteikti jūsų tautoms“.

Kasininkas.

Į R. Vokietijos valstybinę krautuvę įeina kaimietė ir jos akys įsminga į ant sienos kabantį portretą.

— Tai, turbūt, krautuvės šefas? — klausia kaimietė pardavėja.

— Ne, tai mūsų kasininkas! — atkerta pardavėja.

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Š. m. gegužės mėn. 31 d. Hamiltone, 213 James St. N. (Central Hall) sezono uždarymo proga „AUKURAS“ ruošia įdomų

LITERATŪRINĖ VAKARA

Programoje — ištraukos iš didžiųjų dramaturgų veikalų: H. IBSEN, E. O'NEILL, B. SRUOGA, J. MAI-
RONIS, PUTINAS.

Po programos

ŠOKIAI

SU ĮVAIRENYBĖMIS.

Prizai už geriausiai sušoktus šokius. Bufete įvairūs gėrimai ir skanūs užkandžiai. Groja Benny Ferry (italų) orkestras. Programos pradžia 19 val. (punktuoliai). Šokių pradžia 20,30 val.

Nepraleiskite paskutinio pavasario „AUKURO“ rengimo.

„Aukuras“.

DR. ALEKSAS VALADKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1081 Bloor St. W. — Toronto

(tarp Dufferin ir Dovercourt)

priima ligonius ir gimdyves šokiadieniais nuo 2 — 4 pp. ir 6,30—8 vv. arba pagal susitarimą tel. ME 2933

BOLESŁAW BIELSKI

SEAGRAM

ATSTOVAS

MALONIAI PATARNAUJA PERKANT LIKERIUS

VISOMIS PROGOMIS.

MA 5271

Montreal

1430 Peel St.

LIUDESIO VALANDŲ

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

Iš visur ir apie viską

— Statistikos duomenimis 1946 - 1949 m. 50 boksinių mirė nuo ringe gautų smūgių. Iš to skaičiaus vien 1949 m. buvo užmušta 18. Frie to reikia dar pridėti šimtus sužalotų svecikata boksinių, atsidūrusių sanatorijose arba tapusių našta savo šeimai.

— Žurnaliste S. Narkeliūnaitė redaguoja knygą apie New Yorko lietuvius kultūrinius ir visuomeninius.

— Liet. Krikščionys Demokratai yra nutarę JAV sušaukti savo konferenciją. Laikas ir vieta dar nenustatyta.

— Ohio Northern universitetas, metodistų vedamas, pasikvietė su paskaita Daytono universiteto (jėzuitų) rektorių kun. J. Renneker, S. J. Tai pirmas toks atsitikimas per 80 metų. Bet nėra buvę atsitikimo, kad katalikai taip padarytų.

— Nuo gegužės 1 d. paskirtas Lietuvos Tėvų Jėzuitų Šiaurės ir Pietų Amerikos vyresniųjų, kun. Bronius Kristanavičius.

— Prez. Trumanui kaibant Amerikos žmones, daugelis Amerikos lietuvių televizijoje matė ant prezidento stalo stovintį gintarinį laivelį. Alto delegacijos dovaną iš Lietuvos.

— Irunas gauna kasdien šimtus telegramų iš savo partietų su prašymais, kad kandidatuotų į prezidentus.

— Elviro Andrioli (1836-1893), garsiam dailininkui likimas iėmė gimti Europos rytuose, toli nuo savo kilmės krašto. Jo motina buvo lietuvaitė ir jis nusprendė save laikyti lietuviu. Kodėl? Į tai juokais atsakydavo: „Imesk lietuvių vandenį nuogą, tai jis išplauks į priešingą kraną jau ne tik apsirėngęs, bet ir su laikrodžiu kišenuje“. Smagu būti sūnui tautos, kuriai ryžtumo ir ištvermės nestinga — todėl E. Andrioli ir nusprendė būti lietuviu. Šalia kitų darbų, E. Andrioli iliustravo Adomo Mickevičiaus „Poną Tada“, „Konradą Valenrodą“, „Vėlines“.

— 100.000 karininkų vadovaus organizuojamai Europos armijai. Jei Vakarų Vokietija įsijungs į Europos gynybą,

— Statistika rodo, kad Amerikoje kas keturios minutės tampa užmuštas arba amžinai sužalotas vienas darbininkas ir kas šešiolika sekundžių vienas tampa sužeistas.

— Vokietijoje, Frankfurto mieste, Willy Schmitz išbado 58 dienas ir nuo bado mirė.

— Antrojo pasaulinio karo laiku Jungtinės Valstybės buvo 0.000 karo priešų. Jie buvo nuteisti iki 30 mėnesių kalėti.

— Vakarų Vokietijos spauda praneša, kad esama 95.000 vaikų pavaičių, kurių tai vis esą okupacinių pajėgų kariai. Iš to pavaičių skaičiaus 4.000 esą vaikų tamsiaodžių. Vaikų pavaičių išlaikymas Vakarų Vokietijos globos įstaigoms kas metai atsieina iki 110 milijonų markių.

— Paukščių stebėjimo institutai Europoje pateikia informacijų, jog nuo 1948 metų nepaprastai sumažėjęs gandrų grįžimas Europon. 1949 metais Šveicarijonoje grįžo viena gandrų pora, į kai kurias Vokietijos sritis grįžę 75 procentai mažiau. Kadangi gandrai teprededa poruotis būdami 4—5 metų, jų prieauglio pagausėjimo negreit lauktina. Kodėl gandrų grįžimas sumažėjo, tik roji priežastis nenustatyta. Ma noma, kad gandrims sunkėjančios sąlygos Europoje dėl įvairių pelkynų nusausinimo.

— 500 italų, kurie buvo išemigravę į Braziliją ir Argentiną, ten išbuvę kelis mėnesius ir neradę palankesnių galimybių įsikurti, grįžo atgal Italijon. Jiems kelionę turėjo apmokėti Italijos konsulai, esą Brazilijoje ir Argentinoje.

— Sovietų okupuotoje rytų Vokietijoje prievarta jaunimas įjungiamas anglių kasyklų darbams. Kiekviena sritis įpareigota duoti nustatytą skaičių angliakasių. Pavyzdžiui, vien iš Mecklenburgo srities parikalauta 4000 angliakasių.

— 100.000 karininkų vadovaus organizuojamai Europos armijai. Jei Vakarų Vokietija įsijungs į Europos gynybą,

penktadalį Europos armijos karininkų sudarys vokiečių karininkai, kurių būsią 20.000.

— Brangiausias pasaulyje pašto ženklas yra 1857 metais Švedijoje atspausdintas 3-Skil ling geltonos spalvos pašto ženklas. Šiandien to ženklo vertė siekia 100.000 DM. 1937 metais tą ženklą už 5000 anglų svarų nupirkęs savininkas, patekęs į finansinius sunkumus, tą pašto ženklą nori švedų pašto muziejui parduoti už 10.000 anglų svarų.

— Pirmasis tamsiaodis ministras pirmininkas yra Pietų Afrikos Unijos ministrų pirmininkas Kwame Nkrumah. Tai pirmasis Anglijos dominijų istorijoje tamsiaodis ministras pirmininkas. Kwame aukštųjų mokslus baigė JAV. Prieš tapdamas ministru pirminiu ku buvo traktorininku vienoje kakao plantacijoje. Pažymėtina, kad Pietų Afrika yra didžiausias kakao gamintojas pasaulyje.

— Televizijos priimtuvų išplitimas ypač sumažino kino lankytojų skaičių. Yra vietovių, kur kino lankytojų skaičius sumažėjęs iki 70 procentų. Televizija atsiliepusi ir į laikraščių bei knygų pirkimą. Knygų paklausa Amerikoje padėti susivokti dabarties y paskutiniaisiais metais sumažėjusi 5 procentais, laikraščių vietomis iki 15 procentų. Taip pat televizija dešimtis tūkstančių idealios jaunos lietuvių ke-amerikiečių sulauko nuo bokso lių. Šio teismo data labai pri-ri kitų sporto parengimų lan-klusys nuo oro. Jei teisės gied ra, — nenorima atitraukti jau nimo nuo gamtos. Tada teks teismo datą nukelti gegužės ar kordavo, kad tada gyveno 1 iš 25 amerikiečių, sulaukęs 65 metų amžiaus. 1950 metų statistika praneša, kad buvo jau 1 iš 13 žmonių, sulaukęs 65 me-ty, ir apsigyveno Hartforde, ty amžiaus.

LIETUVIŲ DAILĖS PARODA ČIKAGOJE.

Gegužės 18 d. Čikagoje atidaryta lietuvių dailininkų paroda. Atidavimo kalbą pasakė konsulas dr. P. Daudzvardis, pasidžiaugdamas mūsų dailininkų kūrybingumu. Dailininkų vardu kalbėjo A. Varnas. Išstatyta 73 paveikslai šių dailininkų: A. Varno, V. Ignatavičiaus, J. Pautenias, M. Šileikio, A. Cooper-Skupo, I. Šlapelio. Paroda tęsis iki birželio 1 d., atidaryta kasdien nuo 12 val. iki 8 val. vakaro, — 2257 W. 23 Place.

KNYGŲ LENTYNA

— lietuvių bibliografijos biuletenis Nr. 1—2 (44 — 45), 1952 m. sausio — vasario mėnesių: Lithuanian Bibliographic Service, 602 Harney Street.

MERGAITĖS TEISMAS ČIKAGOJE.

Energinga skaučių veikėja, sktn. Z. Juškevičienė spaudoje praneša, kad Liet. Skaučių Serijos vadija artimu laiku numato suruošti Lietuvaitės Mergaitės teismą. Šiame parodo- vijoje, kurio laiko teisme, kario sudėtį su darys prityrę pedagogai, vi-ty. Lietuvos atsiliepusi ir į suomenininkai ir rašytojai, no laikraščių bei knygų pirkimą. rima jaunosios mergaitės Knygų paklausa Amerikoje padėti susivokti dabarties y paskutiniaisiais metais sumažėjusi 5 procentais, laikraščių vietomis iki 15 procentų. Taip pat televizija dešimtis tūkstančių idealios jaunos lietuvių ke-amerikiečių sulauko nuo bokso lių. Šio teismo data labai pri-ri kitų sporto parengimų lan-klusys nuo oro. Jei teisės gied ra, — nenorima atitraukti jau nimo nuo gamtos. Tada teks teismo datą nukelti gegužės ar kordavo, kad tada gyveno 1 iš 25 amerikiečių, sulaukęs 65 metų amžiaus. 1950 metų statistika praneša, kad buvo jau 1 iš 13 žmonių, sulaukęs 65 me-ty, ir apsigyveno Hartforde, ty amžiaus.

Tel. FI 1492

VICTOR HARDWARE

5939 Monk Blvd.,

Montreal 20.

ROMSAY'S

DAŽAI,

ENAMEL,

VARNISH

FABRIKO KAINOS NAMŲ SAVININKAMS
UŽSAKANT GALIONAIS.
SAV. LARY BROSTAUSKAS

FOTO STUDIJA

V. JUKNEVIČIUS

33—5 ave., Verdun, Montreal, P. Q.

Telef. YOK 6116.

Fotografavimas įvairiose sueigose bei jūsų namuose.
Vestuvių, grupių ir pasų nuotraukos.
Portretai. Reklamos. Foto reportažai.

LIETUVIŠKA SKRYBĖLAČIŲ KRAUTUVĖ

JUDITH HAT SHOPPE

7334 St. Hubert St., Montreal. Tel. CA 8859.

Rankų darbo skrybėlaitės ir pertaismai.

Vestuviniai šydai.

Sav. BRONĖ ir ALEKSANDRA STANKEVICIŪTĖS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ

RŪBŲ SIUVEJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Tur-riu didelį pasirinkimą įvairių anglišių ir vietinių medžia-gų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktuoliai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.

Tel. LL 9626.

DĖMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!

Ekspertas radio ir elektinių reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOSES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

Z. Tamašauskas

STATAU IŠ SAVO ir KLIENTŲ MEDŽIAGOS
NAMUS ir be atskiro atlyginimo padedu GAUTI
PALANKIOMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS.

Turiu ryšių su statybinių medžiagų firmomis ir galiu
tarpininkauti pirktis 3 — 4 mėnesių kreditan.

2514 Leclaire St. Tel. po 7 vv. CL 1558, Montreal.

VIKTUTĖ BUGAILIŠKAITĖ

1280 King E., Hamilton, Ont.

AYRAINS BEAUTY SALON

DARO PUSMETINES IR ĮVAIRIAS TRUMPA-
LAIKES ŠUKUOSENAS, DAŽO IR KERPA PLA-
KUS. KIEKVIENTAS DARBAS YRA GARANTUO-
JAMAS. TELEFONAS: 4—3566.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų verti-
mai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose,
teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:

3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei
mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras.
Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

E.D. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

Winnipeg

PETRAS BARONAS ATVYKO Į KANADĄ.

Žinomas iš studentavimo laikų Klaipėdoje, futbolo rungtynių radijo pranešėjas, vėliau diplomatinės tarnybos atstovas Berlyne p. Petras Baronas iš Bogotos — Columbijos persikėlė į Kanadą.

P. Baronas pravažiudamas su šeima — žmona Aldona, dviem sūnais ir savo motina pro Winnipegą, buvo sustojęs porai dienų pas savo prietelius J. Januskas, kur turėjo progos susipažinti su Winnipeg kolinijos lietuvių ir Kanados gyvenimo sąlygomis.

Baronas iš Vokietijos buvo emigravęs į Columbiją ir apsigyvenęs Bogotoje, kur dirbo kaip trafiko direktorius vienoje turizmo kompanijoje Turavione. Trumpame laikotarpyje turėjo galimybę kelis kartus lėktuvu aplankyti visas vakarų Europos valstybes. Dėl klimatinės sąlygų buvo priverstas keisti gyvenamą vietą ir laikinai atsakyti savo turėtos geros tarnybos. Kanadoje tikisi apsigyventi Vancouveryje ir tęsti ligšiolinį savo darbą kaip

tos kompanijos atstovas Kanadoje. Geriausios sėkmės įsikūrimą Kanadoje!

LIETUVIŠKA KEPYKLA.

Naujasis ateivis p. Pranas Dilka ligi šiol turįs kepyklą nuomojamose patalpose Talbot Ave, pirkio iš miesto gatvės ir rengiasi naujos, nuosavos, modernios kepyklos statybai.

P. Dilkos kepama lietuviško skonio duona — juoda ir baltą ruginę „Natural bread“ vardu, turi didelį pasisekimą vartotojų tarpe ir esamose sąlygose nebepatenkinti visos pirkėjų paklausos. P. Dilka ligi šiol yra vienintelis iš Winnipeg lietuvių savarankiškai gamybos srityje.

Sėkmės, Pranai, kad tavo ne išsenkančios energijos dėka naujos kepyklos kaminas būtų aukščiau visų ir tavo gamybos sveika, gaivinanti ir stiprinanti lietuviško skonio duonelę plistų po visą Kanadą! J. J.

NUO SENIAI ĮSIKORĘS LIETUVIS

New Glasgow, Nova Scotia. Štai, R. R. 3 Mt. Wiliam, Lietuviai nepaprastai išsisklaidę didžiuliuose Kanados plotuose. Kartais tikrai pripuola mai sužinoma, kad kurioje tolimoje vietovėje yra lietuvių. O kaur, labiau nutolusiose nuo didžiųjų centrų vietovėse, dažnai visai pavieniui gyvena. P. Budrikas buvo dukart vedęs, bet abi žmonas jau palaimėčius, tartum kokie Robinzonai, svetimųjų tarpe sudarydami salas ar mažutes salesles.

Štai, R. R. 3 Mt. Wiliam, New Glasgow, Nova Scotia provincijoje jau nuo 1901 metų, t. y. — dar carinės Rusijos Lietuvoje gyvenusių lietuvių, gyveno 1881 metais Lietuvoje gimęs Mykolas Budrikas (Michael Budrick).

P. Budrikas buvo dukart vedęs, bet abi žmonas jau palaimėčius, tartum kokie Robinzonai, svetimųjų tarpe sudarydami salas ar mažutes salesles.

APIE BROOKS MIESTĄ IR APYLINKES LIETUVIUS.

Dirbtinis drėkinimas.

Brooks, Alberta. Šitas miestelis turi nepilnus 9.000 gyventojų, yra apie 130 mylių rytus nuo Albertos didmiesčio — Calgary, prie C. P. R. geležinkelio linijos. Brooks yra įdomus tuo, kad jo apylinkė turi dirbtinį drėkinimą (irrigaciją). Apylinkės ūkininkai yra pasiturį, nes jaus visuo met gauna gerus. Žemė derlinga ir derlių beveik visuomet duoda gerą.

Už Brooks miesto, 6 mylių į pietus, yra 12 mylių ilgio ir 2 mylių pločio, dirbtinis ežeras. Į tą ežerą vandenį prileidžia iš Bow upės. Iš ežero vanduo leidžiamas, iš karto, stambiu išcimentuotu kanalu, panašiu į nedidelę upę. Paskui kanalas išsišakoja į mažesnius griovius taip, kad kiekvienas ūkininkas gauna vandenį į savo ūkio žemę. Tas ežeras ir didesnieji upeliai, ar grioviai iki ūkininko žemės yra žinioj ir priežiūroj Irrigacijos bendrove, bet savo žemėje, kiekvienas ūkininkas turi savo nuožirą tą vandenį kontroliuoti. Kurioj vietoj norima drėkinti, griovys uždarojamas ir tuomet vanduo jau bėga kviečių laukan. Jai vasara pasitaiko sau-

sa ir hetaus visai nesti, tai iki 3 kartų turi vandenį leisti į tą patį kviečių ar kitų javų lauką. Žmogus tą darbą mokantis, turi būti kviečių lauke apsiavęs ilgais guminiiais batais. Šalia virš minėto ežero yra dar 2 mažesni dirbtiniai ežerai, kurie ir aptarnauja tą patį uždavinį kitose panašiose vietose. Šie ežerai gana žuvingi, ir žiemą juose sugaunama daug žuvies.

Ganyklos.

Brooks apylinkės ūkininkai laiko ir daug raguotų gyvulių. Toliau už Brooks apylinkės yra ganyklos, kokių 30.000 akerių žemės. Vidury tų ganyklų yra ežeras, gyvuliams atsigerti. Pavasarį visi ūkininkai savo gyvulius pažymi. Gegužės mėn. pradžioj atiduoda juos į minėtą ganyklą visai vasarai. Už sausų gyvulių, kaip veršius ir beigždžias telyčias ar karves, moka tik 4,50 dol., už visą vasarą, už kitus moka po 12,50 dol. Ganykla yra išdarstyta rūšimis ir gyvulius surūšiuoja į ganyklų dalis. Ganyklą prižiūri nuo lat budis raitas tam reikalui žmogus. Jis tvarko ir prieauglį. Kai javiai nuo laukų nuvalomi rudenį, ūkininkas savo gyvulius iš ganyklos varosi namo. Tik melžiamas karves, kurios laikomos pienui, ir vasarą ūkininkai laiko namie.

Miestas.

Brooks miestas sulig savo dydžio, yra praeiningas. Čia yra: 1) Maisto konservavimo įmonė, 2) Malūnas, alftai malti, 3) Bulvių rūšiavimo įstaiga, 4) Pheasents perykla, 5) Viščiukų perykla, 6) Pieninė, 7) Sėklų rūšiavimo įstai-

KANADOS ĮSIPAREIGOJIMAI ŠIAURĖS ATLANTO PAKTO ORGANIZACIJOJE

Atkelta iš 3 pusl.

liavom ir maistui. Kanados vyriausybė šitą pasiūlymą atmetė. Kanada iki šiol yra davusi 324,8 mil. dol. tarpvalstybinės pagalbos formoje NATO kaštams. Vienas iš didesnių dalykų šioje pagelboje buvo pilnų trijų divizijų apranga.

Iki šiol yra duota (visų departamentų) gynybos produkcijai užsakymai už dviejų bil. dol., iš kurių 900 mil. dol. jau yra išleisti. Lėktuvų užsakymai sunaudoja maždaug vieną trečiąją dalį šios smos. Spėjama, kad gynybos produkcija padides 1952-53 metais apie 50 proc., tai yra iki 1.4 bil. dol. (Cand. Sc.).

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERIJA
DIDŽIAUSIA IR TURTINGIAUSIA LIETUVIŲ
FRATERNALĖ ORGANIZACIJA
Įkurta 1886 metais

TURTAS VIRŠIJA \$ 2.430.359,00

Kuopos įvairiuose Jungt. Valstybių ir aKnados Miestuose. Gyvybės apdrauda nariams nuo \$ 100,00 iki \$ 5.000,00. Nariais priimami abiejų lyčių lietuviai nuo gimimo dienos iki 60 metų

Nariai gauna savaitraštį „Tėvynę“ nemokamai. Iš Susivienijimo Labdarybės Fondų šelpiami nelaimių ištikti nariai ir remiami lietuvių kultūriniai reikalai. Visi kviečiami tapti šios broliškos organizacijos nariais. Smulkesnių paaiškinimų klauskite vietinėje SLA kuopoje, ar rašykite į centrinę raštinę tokiu adresu: LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA, 307 West 30th Street New York 1, N. Y.

DOMINION AGENCIES BUREAU 16 Woolworth Bldg., PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažintų į Kanadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

DOMAS BUCINSKAS GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.

Skambinkite telefonu arba užeikite:

Kasdien: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak.
Nuo 9 ryto iki 7 vak. 3664 St. Famille St.
Tel. Fa 6844 Tel. HA 6708 Montreal, Que.

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS KAZIO BORUTOS KNYGA BALTARAGIO MALŪNAS

Baltaragio Malūnas — knyga, kurią 1945 m. rudenį bolševikai per apsirinkimą išleido Lietuvoje, bet tuojau surinko iš visų knygynų ir sunaikino.

Baltaragio Malūnas — knyga, kuri primena mums Lietuvą visame jos puikume, kurios puslapiu tebedvelkia Lietuvos vėju ir arimų kvapą, kurioj vaizduojamo kaimiečio vargai ir rūpesčiai toki mažučiai ir mieli, palyginus juos su šiuo šandienybe.

Baltaragio Malūnas — knyga, kokių mažą mūsų pokarinę literatūroje, kuri mums parodo mūsų kraštą ir lyjant, ir saulei šviečiant ir vėjams užaujant, o autorių pačiame talento subrendime.

Baltaragio Malūną išleido Knygų Leidykla Terra. 256 psl., kaina \$ 2,50. Reikalaukite: Terra, 946W. 31 Pl., Chic. 8, Ill.

Lietuvio gyvenimas bolševikinėje priespaudoje ir jo kova už savo buvimą, tautos ir religijos teises plačiai pavaizduojama tik ką iš spaudos išėjusioje lietuvių žvejo —

JUOZO GRIŠMANAUSKO knygoje „TOLIMIEJI KVADRATAI“.

Čia aprašyta ir zvejų pabėgimo istorija. Knygą galima gauti pas liet. spaudos platintojus ir pas patį leidėją Juozą Kapočių, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y., prisunčiant 2 dol. pinigais ar money orderiu.

LIETUVIS BATSIVVYS.

Pataisymai ir užsakymai.
4666 Park Ave, Montreal.
Telefonas: DO 0357.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun YO 3323.

J. Alcide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

ŽURNALAI, naujaisi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Import - Export

23 Romsey St. Boston 25, Mass U. S. A.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Šaldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

ga, 8) Irigacija, 9) Pavyzdin-gas ir praktikuojantis valstybinis ūkis, 10) Agrikultūros įstaiga, 11) Bičių laikymo ir medaus gaminimo bendrovė.

Apie vieną mylią į žiemius už Brooks miesto tiesia transkanadinį plentą. Brooks miestas bus visai arti Trans Kanada plento.

Daug turčių, kurie Brooks mieste turi pasistatę, o kiti dar tik stosi, gana įstaigingus namus. Miestelis turi irigaciją ir daržų ar sodų čionais galima prisodinti gražiausių. Vandenį gerimui ir kanalizacijai turi, kaip visi didmiesčiai. Kurui ir žiemai ir vasarai naudoja dujas, kurios yra gaunamos iš netoliese esančių šulinių. Švietai naudoja elektrą, kuri yra gaunama iš Calgary. Taip pat ir apylinkės ūkininkai jau turi elektros šviesą.

Brooks lietuviai.

Lietuvių Brooks mieste ir apylinkė yra 16 šeimų ir 8 maišytos šeimės, viso 24 šeimos ir dar keli viengungiai. Kaikurie iš senų gyventojų lietuvių yra gana pasiturinti. Seni Brooks gyventojai Vencikai, baigę rengu savo gražų modernišką namą Brooks mieste. Einant lietuvišku papročiu, tai atinčiai Vencikai suruošę įkurtuves ir suprašę beveik visus lietuvius. Man esant svečiuose pas seserį ir švogerį Brooks mieste, su žmona buvau paprašytas į minėtą įkurtuves. Zinonės Vencikai yra malonūs ir vaišingi ir dvi malonios sesutės, Vencukvienė ir Kalvaitienė, abi darbavosi ir maloniai vaišino svečius.

Man išpūdį padarė, iš neseniai atvykusių lietuvių, moteris viena - senukė. Sakosi esanti 77 metų amžiaus, atvykus pas sūnų gyventi, Rytinėj Kanadoj, prieš 2 metus. Dabar yra persikėlusi gyventi į Brooks apylinkę, pas dukterį ir žentą. Moteris pergyvenusi

MUZIKO STASIO GAILEVIČIAUS 25 METŲ SUKAKTIS ir MONTREALIO LIETUVIŲ CHORO KONCERTAS.

(Atkelta iš 5 puslapio)

Muz. St. Gailevičių jo 25 metų muzikinio darbo sukaktuvių proga sveikino visų pirma jo vedamasis choras — vai dybos pirm. P. Lukoševičius pasveikino žodžiu: ir įteikė menišką dovaną su kompozitoriaus - dirigento jubiliejaus ir šu, o dail. J. Akstinas perskaitė jo sukurtą menišką choro vardu adresą. Op. sol. E. Kar delienė, kaip bendro darbo dalyvė, sveikino artistų vardu ir pažymėjo, kad jeigu būtų galimybė, tai jubiliatą pasveikintų visas keturių šmitų teatro kolektyvas. Montrealio ALOKO vardu sveikino p. Lapinas ir įteikė dovaną originališką laikrodį. Lietuvių Dramos Teatro Montrealy vardu sveikino A. Dikinis, LAS vardu p. Valiulis. „NL“ red. ir KLCT vardu J. Kardelis įteikė jubiliatui gėlių kaip dirigentui, kompozitoriui ir pianistui, linkėdamas kūrybingų darbų.

Be to buvo sveikinimų raštu ir telegramomis, bet iš to ne visa buvo paskaityta. Suminėta, kad iš Toronto jubiliatą sveikino op. sol. K. Orantas.

Visi sveikintojai gražiai vertino p. Stasio Gailevičiaus darbą ir nuopelnus muzikos srityje ir linkėjo jam gražiausios sėkmės jo meniškąjo darbo ruose. Drauge buvo gražiai vertinamas ir jo darbas su Montrealio lietuvių chorą, kuris taip pat gražiai įvertintas.

J. K.

visokius karo sunkumus ir sutikrims ir tokiu amžiu dar galėjo atvykti ir apsigyventi naujojo tėvynėje — Kanadoj.

Tai tiek tuo tarpu apie Brooks miestą ir jo apylinkę. A. Vaišnis.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti nautsios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

AMERIKOJE „NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ“ GALIMA GAUTI:

J. Sodaitis, „Gabija“, 340 Union A., Brooklyn, N. Y.
J. Karvelis, 4434 S. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill.
L. Vismantas, „Nėringa“, 1606, 25th St., Detroit 16, Mich.
Vl. Pauža, 9124 Quincy, Detroit 4, Mich.
Knygynas „Nemunas“, 3143, So. Halsted St., Chicago, Mr. J. Kelčius-SIGNS, 3352, So. Halsted St., Chicago, Mr. S. Tverijonas, 3301, So. Halsted St., News Stand, Chicago, Mr. D. Krause, 3500, So. Halsted St., News Stand, Chicago.

BELLAZZI - LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Tel. FI 0208.

HAMILTON

TFA-bės HAMILTONO SK., GEKUŽES 17 D. VAKARO APYSKAITA.

Pajamos:

1. Įėjimo ir loterijos bilietai 291 po 1,25	\$ 363,75
2. Rūbinės pelnas	\$ 2,50
3. Bufeto pelnas	\$ 114,12

Viso... \$ 480,34

Išlaidos:

1. Programos išpildytojams ir svečiams vakarienė	\$ 21,72
2. Skelbimo nupaišymas	\$ 4,—
3. Salės nuoma	\$ 70,—
4. Orkestras	\$ 42,—
5. Salės sargai	\$ 3,—
6. Laimėjimai loterijai	\$ 3,—
7. Dekoracijų iš Toronto atvež., graž. ir foto išl.	\$ 11,35
8. Įvairios smulkios išlaidos	\$ 19,18
9. Skelbimai „TŽ“	\$ 12,—
10. Skelbimai „NL“	\$ 11,—

Viso... \$ 207,25

Pajamos... \$ 480,37

Išlaidos... \$ 207,25

Gr. pelnas... \$ 273,12

Posėdy, įvykusiame 1952. V. 19, šis pelnas paskirstytas taip:

1. Persiųsti TF A-bei Kanadoj	\$ 150,—
2. Vysk. M. Valančiaus šešt. m-las vaikams mokslo metų baig. proga dovanoti po knygą	\$ 85,—
3. Palikti skyriaus kasoje	\$ 38,12

Viso... \$ 273,12

TF A-bės Kan. Hamiltono sk.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.
DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.DARBĄ ATLIEKU
SAŽININGAI
IR SVARIAI.KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.688 ALLARD Ave. Verdun.
Telefonas HE 5853.
Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

LONDON, Ont.

MAŽAS RINKIKŲ NUOSIMTIS.

Gegužės mėn. 24 d. londoniškiai rinkimose į Kanados Krašto Tarybą dalyvavo tikrai negausiai. Balsavo tik apie 25 proc. turinčių teisę balsuoti. Vertinant tokį nepakankamą dalyvavimą, tektų pajieškoti nepasisekimo priežasčių:

1) per visą rinkimų dieną pylė gausus lietus, 2) rinkimų būstinė atidaryta tik nuo 2 val. po pietų, nes sandyta salė, kur turėjo vykti rinkimai administracijai neįsėdėjo sargai, iki 2 val. buvo uždaryta, 3) atrodo, kad stigo tinkamos informacijos rinkikams, nes ALOK-as neišsiuntinėjo rinkikams kvietimų, kaip kad daro kitos organizacijos, kviesdamos savo narius ir susirinkimus, 4) rinkikai turi būti mažai sekę ir be sidomejo spauda, kuri taip pat gausiai rašė ir ragino balsuoti.

L. E-tas.

SLIDUS PUSMILIONIS.

Toronto lietuvių meno mėgėjų grupė vadovaujama J. Jagėlos, londoniškiais pastatė 5-kių veiksmų komediją „Slidus pusmilionis“.

Po kasdieninių rūpesčių, kito darbo bei mus supančios pilkosios rutinos, londoniškiai turėjo tikrai smagų poilsio vakarą. Prieš akis prabėgo žmoniško gyvenimo vaizdas, pilnas sąmojaus, nuosirdžios kovos (kad ir ne už aukštuosius idealus), naturalumo ir humoro. Ponų Kutry šeimininė „laimė“ su savo šviesiaisiais ir tamsiaisiais atspindžiais aktorių buvo pavaizduota įtikinamai.

Už tokį nuosirdų darbą ir dabartinę sąlygą tikrą pasiaukojimą, visi kolektyvo dalyviai verti aukštos pagarbos.

ir padėkos. Sunku ir neįmanoma visa tai tinkamai atlyginti. Londoniškiai tegalėjo tik karštai karštai jiems paploti ir įteikti gėlių.

Smagu pažymėti, kad šią šaunią pramogą surengė jaunas, bet darbštus mūsų kolonijos šalpos skyrius.

L. E-tas.

MOTINOS DIENOS
MINĖJIMAS

Londono skautai visai lietuviškai kolonijai surengė įspūdingą Motinos Dienos minėjimą. Buvo daug ir gražių sveikinimų bei linkėjimų motinoms. Ypač gražiai pagerbė savo motules šeštadieninės mokyklos mokiniai. Paskaitininkas M. Chainauskas poetų žodžiais kalbėjo tiesiai į Motinų širdis.

Meninę dalį išpildė svečiai-torontiečiai p. Ščepavičienė ir St. Kairys. Pastarasis pasigėrėtinai smuiku pagrojo keletą klasinių muzikos dalykų, o solistė p. Ščepavičienė tikrai puikiai padainavo. Dėkinga ir garsi publika ilgai ir karštai plojo, o p. Daniliūnas, apylinkės valdybos vardu tardamas padėkos žodį, pažymėjo, kad londoniškiais šis klasikinės muzikos ir dainos išpildymas buvo tikra džiaugsmo puota.

L. E-tas.

KEISDAMI ADRESUS nepamirškite pasiųsti 25 c. (smulkiais pašto ženklais).

NAUJAI ATVYKUSIEMS

Į Kanadą „Nepriklausoma Lietuva“ siunčiama bargan, ligi jie užsidirbs ir galės atsilyginti. Prašoma pranešti tiksliai adresas

Gražiausias mūsų Tėvynės prisiminimas, tai V. AUGUSTINO Lietuvos vaizdų knyga.

TĖVYNĖ LIETUVA

(Our Country Lithuania)

Kaina \$ 5,—, o odiniame įrišime \$ 12,—
Užsakymus su pinigais siųsti tiesiog į leidyklą:
Povilas Ališauskas, 107-17 118 Str. Richmond Hill 19,
N. Y., U. S. A.

SOTUS ALKANAM PADEK

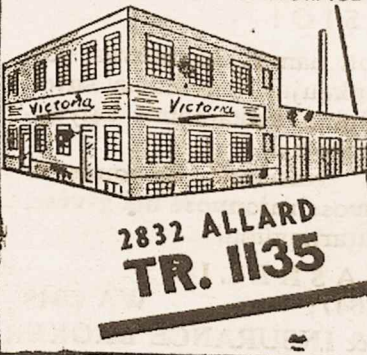
AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas. Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

Siuntin. Nr. 3—\$ 6,20	Siunt. Nr. 10—\$ 6,40	1 sv. šokolado	Siunt. Nr. 24—\$ 11,50
4 sv. rūkytų lašinių	2 sv. rūkytų lašinių	2 sv. cukraus	5 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų	2 sv. kiaušinių taukų		3 sv. kiaušinių taukų
2 sv. margarino	2 sv. margarino	Siunt. Nr. 19 — \$ 9,95	2 sv. margarino
1 sv. kiau. mėsos	1 sv. degintos kavos	4 sv. rūk. lašinių	1 sv. deg. kavos
	1 sv. kakavos	2 sv. kiaušinių taukų	2 sv. kakavos
	1 sv. šokolado	2 sv. margarino	2 sv. šokolado
Siuntinys Nr. 6		2 sv. marmelado	2 sv. marmelado
A. 10 sv. cukr.—\$ 2,60	Siunt. Nr. 12—\$ 6,40	1 sv. deg. kavos	2 sv. sūrio 40% rieš.
B. 20 sv. cukr.—\$ 4,70	2 sv. rūkytų lašinių	1 sv. šokolado	
Siuntinys Nr. 7	2 sv. kiau. taukų	2 sv. kakavos	Siuntinys Nr. 25
A. 10 sv.kv. miltų \$2,50	1 sv. deg. kavos	4½ sv. cukraus	E. 9 sv. kiau. t. \$ 5,25
B. 20 sv.kv. miltų \$3,90	1 sv. kakavos	2 gab. tualet. muilo	C. 15 sv. k. tauk. \$ 8,00

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr.1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), garinus lengvus ir sunkius. Sutausome rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimeime iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame. Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:
J. Matulaitis,
J. Kriaučiūnas,
A. Majauskas.

Rūta

LIETUVISKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŪSŲ PATARNAVIMUI.
PRAŠOME APLANKYTI.

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

PADEKOS

Montrealio Lietuvių Choras nuosirdžiai dėkoja visiems kompozitoriams St. Gailevičiaus 25 metų muzikinio darbo mūnėjimo - koncerto dalyviams: operos solistei E. Kardelienei, sol. I. ir R. Ivaškevičiūtėms, Mont. Liet. Dramos Teatro Aktoriams A. Dikiniui ir J. Akstinui. Didelė padėka tenka mūsų talkininkams pp. I. Kibirskytėi, K. Toliui, „Lakštingalų“ skilties skautėms: I. Sipelytei, S. Pakulytei, J. Narbutaitei, N. Beresnevičiūtei, N. Kličiūtei, I. Piliapitytei ir Montrealio visuomenės savo gausiu atsilankymu prisidėjusiai prie šio minėjimo - koncerto pasisekimo.

Choro administracija.

* * *

Gegužės 21 dieną Montrealy ilgai sirgusi mirė Paulina Bilūnaitė. Visą jos ligos laiką ir jai mirus velione daug ir nuosirdžiai rūpinosi montrealiečių ponų Vaupšų šeima: ligonę iškė ir jai daug padėjo, o jai mirus pasiūpino gražiomis jos laidotvėmis. Už tai mes, velionės giminės, ponams Vaupšams tariame nuosirdžiau sios padėkos žodžius.

Nuosirdžiai dėkingi

Balčiūnų šeima iš Waterburio,

USA ir A. ir L. Dvariškiai iš

Toronto.

* * *

Mieliems veranėčiams — senam kanadiečiui pusbroliui Petriui Petruiliui ir geram vienpaapiječiui iš Tėvynės gyvenimo laikų Jurgiui Kukeiui, kurie mus, naujai atvykusius Kanadon, parėmė moraliai ir mums padėjo pinigais įsikurti Monteraly — reiškiamė nuosirdžiai padėką.

Ypač mums miela, kad jie mus, naujai atvykusius, supratė ir užjautė. Už tai jiems dėkojame ir linkime gražiausių sėkmes.

Kotryna ir Povilas Baronai.

* * *

TF A-bės Kanadoj P-kei p-lei M. Arlauskaitėi ir sekr. P. Adamoniui, sveikinusiems skyriaus v-bą mūsų metinių sukaktuvių proga, tariame nuosirdų dėkui!

Šių skaktuvių proga surengtas vakaras praėjo su dideliu pasisekimu. Ta proga maloniai dėkojame visiems tautiečiams, skaitlingai dalyvavusiems mūsų metiniame rengime ir parodžiusiems tiek daug demesio mūsų veiklai.

Nemažas būrys tautiečių uoliai talkininkavo mums, neimdami už tai jokio atlyginimo: Kun. Dr. J. Tadaraukas dusekmadieniu jautriai ragino parapijiečius dalyvauti mūsų rengime; p. Z. Šukienė, specialiai tam reikalui parašė vaizdelį, „Kelias į laisvę“; dail-

Br. Grikenis paskolino puikias dekoracijas; p. E. Baltaplaukytė - Vilimaitienė režisavo; vaškino „Aukuro“ artistai: Aid. Sutkaitytė, Vl. Salčiūnas, A. Panavas, Alb. Stasevičius ir mažoji N. Latauskaitė; dekoravo p. Stp. Dramantas; gyvojo paveikslų pastatyme dalyvavo G. ir Latauskaitės ir Aid. Gurgždytė; pačius ir gražius straipsnius apie mūsų veiklą „Drauge“ ir „TŽ“ parašė adv. Jer. Valaitis; per „Naujienas“ visuomenę informavo p. Ki. Prielgauskas; iš rankraščio vaizdelį raš. mašinėlė perrašė p. B. Šturmaitis; kitais atvejais raš. mašinėlė tialkininkavo p. J. Sakalauskas. Vakaro metu padėjo: p. Petkevičius, p. Krivickas, p. j. Bajoriūnas, p. A. Matuzienė, p. Lėnčiauskas ir p. Vl. Bartninkas.

Su savo lengvomis mašinomis be atlyginimo talkininkavo p. J. Stankevičius ir p. J. Bungalda.

TF aukėjo 1,50 dol. p. J. Mačiukas.

Visiems čia išvardintiems gerbiems tautiečiams, už jų idėją rūpestį, darbą ir aukas, tariame lietuvišką aciu!

TFA-bės Kanadoj

Hamiltono sk.

Mes, Gina ir Morris Čapkauskai, nuosirdžiai dėkojame žemiau išvardintiems asmenims, kurie labai daug padėjo mums laike vestuvių ir įteikė brangių dovanų. Taip pat dėkojame visiems už sveikinimus: kun. kleb. Kubiliui, pp. Kardeliams, p-lei R. Dėdinaitei, p-lei O. Bitaitėi, p-lei V. Žemelytei, p-lei A. Kavaliūnaitėi, p. J. Eimuičiui, p. I. Žaliui, p. V. Jancevičiui, p. T. A. Stewart.

Visada Jums dėkingi

G. M. Čapkauskai.

Nuosirdžiai dėkoju Pp. Ottams, už nuosirdumą, kurį patyriau pas juos gyvendamas.

Reiškiu Jiems didelį lietuvišką aciu. Ir labai apgailestauju, kad reikia su Jumis skirtis.

Viktoras Kapocius.

Už suruoštą, balandžio mėn. 19 d., mums 20 metų vedybinių sukaktuvių jubiliejų, reiškiamė nuosirdžiausią padėką iniciatoriams: p. K. Kregždinei, p. M. Janilionienei, visiems prisidėjusiems darbu prie rengimo ir visiems pobūvio dalyviams.

Taip pat širdingai dėkojame už bendrą ir asmenišką A. Gurkliui ir Gudams dovanas. Širdingas lietuviškas aciu.

U. ir P. Budreikai.

MOKYKLA — LIETUVYBĖS TVIRTOVĖ!

Pirkdami „MOTINOS MOKYKLOS“ ženklelius — ją stiprinsite!

AUDŽIU TAUTINIUS RŪBUS,

juostas, pagalvėles, staltiesėles, užuolaidas ir kt.

Neaukštos kainos.

288—6th Ave. Ville La Salle.

Ald. Bobėnaitė-Puniškienė.

PARDUODAMA PUIKI IR DIDELĖ FARMA SU DIDELIAIS NAMAIS. Tik 45 mylios nuo Montrealio, Jolietto, Que. \$ 11.500, išmokėjimo sąlygos pagal sutarimą. Teirautis telef.: EL 5674 (Montreal).

Dr. Roman Pniewski

Daugelį metų praktikavęs didelėse ligoninėse ir klinikoje Europoje ir Amerikoje.

VIDAUS LIGŲ, AKUŠERIJOS IR VENERINIŲ LIGŲ SPECIALISTAS.

3537 PARK AVE. Montreal.

Tel. HA 7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ZUKAS ANTANAS

Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., Verdun.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

LIETUVIŠKI FILMAI MONTREALY

VISI PAMATYKIME BROLIŲ MOTUŽŲ-BELECKŲ IDOMIUS GARSINIUS FILMUS

1. „TĖVYNĖJ BRANGIOJ“ — Ežerai, banguojanti javi, laukai, žydintieji sodai su merginomis, baravykai, šermukšniai, gandrai, zuikiai, starnos, Lietuvos kariuomenė.
2. „LITHUANIA“ — Garsinis, apžvalginis Lietuvos filmas, kuris visur turi didelį pasisekimą ir svetimtaučių tarpe, nes įkalbėtas angliškai.
3. „KODĖL MES BĖGOME?“ — Bolševikų vaizdai iš 1941

- metų pavasario Lietuvoje. Pasibaisėtini komunistų „draugų“ darbai, kuriuos visas pasaulis pradeda pamatyti.
4. „BE TĖVYNĖS — IŠTRĖMIMĖ“ — Lietuviai DP ir jų liūdnas gyvenimas Vokietijoje.
5. „TEN KUR NEMUNAS BANGUOJA“ — Garsinis ir spalvotas graži Lietuvos vaizdų ir lietuviškų dainų filmas.
6. PRIEDAS: 1938 m. įvykiai Lietuvoje.

7. EKSTRA: Specialus priedas Montrealiui.
- BUS RODOMA: 377 Willibrord, Verdun, Aušros Vartų parapijos salėje.
- IŽANGA: 75 c., vaikams 35 c.
- SEANSAI: Gegužės 30 d., penktadienį, 8 val. vakaro; gegužės 31 d., šeštadienį, 8 val. vakaro; sekmadienį, birželio 1 d., 3 val. p. pietų.

MONTREAL

NEUŽMIRŠKIME, KAS SVARBIAUSIA

Ši penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį, būtent — gegužės 30 ir 31 ir birželio 1 dienomis, Montrealy lankosi ir rodys lietuviškus filmus brolių Motužų-Beleckų. Tuo reikalu žiūrėkite šio puslapio viršuje skelbimą. O čia pat perskaitykite paskutinį p. Motužo laišką: „Dėkoju už skubų atsakymą, kurį vakar gavau. Viskas tvarkoj iš mano puses. Šiandien pas mus baidiai lyja visą dieną ir gera proga gerai pasislėpti prieš ilgą kelionę ir pasirošti visus daiktus, kad nieko neužmiršus. Filmus persukam, naujų vaizdų priliptinam ir montuojam. Mašinas tepam ir ekraną atnaujinam...“

Išvyksim tuojau iš darbo, apie 7 val. vakaro ketvirtadienį. Pavažiuosim kokią 100—150 mylių, apsistosim kur pakeliumi pernakti ir ant rytojaus anksti baigsim likusią kelionę į Montrealį, kurį tikimės pasieksim kada nors popiet, o vakare 8 val. tikrai galėsime rodyti filmus.

Dėl nakvynių, jeigu nebus pas tautiečius, tai viesbučiuose tikrai rasime. Nebus tokios bėdos kaip turėjau su šeima peraitę vasarą liepos mėn!

Iki greito pasimatymo,
K. Motužas“.

GERA PROGA DAINOS BEI MUZIKOS MENO MĖGĖJAMS

Kaip žinoma, paskutinėmis gegužės mėn. dienomis Montrealin atvyksta gastrolių garsoji New Yorko „Metropolitan Opera“ kuri čia parodys tris operas: Aida, Carmen ir Traviatą. Pastarojoje dainuoja ir žymus baritonas Amerikos lietuvis Algirdas Brazis. Minėtoje operose dalyvauti ir žymūs mūsų tautietį tenai dainuojant išgirsti galės tačiau tik nedaugelis laimingųjų, su sėkme įsigyti bilietus. Todėl visus kitus dainos mėgėjus paguodžiančiai nuteikia tas faktas kad LAS birželio mėn. 1 d., 19 val. Plateau salėje rengia solisto Algirdo Brazio ir pianisto K. Smilgevičiaus koncertą, kuriame akomponuojama dalyvaus muz. St. Gailevičius.

D. M.-jas.

EVANGELIKŲ ŽINIAI

Toronte įvyksta lietuvių evangelikų suvažiavimas š. m. liepos mėn. 4, 5 ir 6 dienomis. Norintieji važiuoti, prašomi tuoj pat užsiregistruoti pas p. M. Sulmistą, tel. TR 6752, kartu prašoma planešti ar bus reikalinga parūpinti nakvyne. Bažnytinis Komitetas.

SLA NARIŲ SUSIRINKIMAS.

Ši sekmadienį, birželio 1 d., 12 val. 15 min. 277 Willibrord Ave bus 123 SLA kuopos narių susirinkimas, kuriam teks priimti eilę naujų narių ir patvirtinti ligonių pareiškimus. Kas nesuėmėjęs nario mo-

ISNUOMOJAMAS

KAMBARYS viengungiui-ei. 192—4th Ave Ville Lasalle.

VAIKŲ DARŽELIS

atidaromas „NL“ kaimynystėje. Teirautis telefonu: HE 3119.

P. S. L. CUN

TAISAU BATUS

Priimu kasdien ir kiekvieną laiką.

82 nr. 7 Ave., Ville Lasalle. Tel. HE 1772.

NEPRALEISKITE PROGOS!

Š. m. birželio mėn. 1 d., sekmadienį, 7 v. v. ruošiamas Metropolitan Operos Solisto

ALGIRDO BRAZIO

ir pianisto

K. SMILGEVIČIAUS

dainų, op. arijų ir muzikos koncertas.

Solistui akomponuoja muzikas

ST. GAILEVIČIUS.

Koncertas įvyks PLATEAU salėje 3710 Calixa-Lavalle, Montreal.

Kvietimas \$ 1.00; 1,50 ir 2,00.

LAS Montrealio Skyrius.

MES RINKOM BENDRUO MENĖS KRAŠTO TARYBĄ.

Su pirmaisiais kvapų pilnais parkais, pirmaisiais pavasario žiedais ir šviežiais neišgiedotais paukščių balsais sutiko pati gamta, tą didžiąją istorinę rinkimų ir Kanados lietuvių Krašto Tarybą, gegužės 24-tą dieną.

Skurdžioje Willibrord 377 salėje, 15 minučių prieš 8-ias, rinkosi Montrealio apylinkės LOKO nariai, kad punktualiai galėtų pradėti rinkimus į Kanados lietuvių bendruomenės Krašto Tarybą.

Baltos spalvos didelė urna nekėlė, rodos, niekam abejonės, jog 700 Montrealio lietuvių balsų joje nesutliptų.

Atidarius ir patikrinus urną, visų Montrealio LOKO narių akyvaizdoje, ji buvo apjuos ta baltais raiščiais ir užantspauduota.

8 val. ir 5 minutės urna jau stovėjo pasiruošusi ir lyg šaukte šauke: — Atidokite man savo balsus!

Ir štai patys pirmieji montrealiečiai, pp. Genė ir Juozas Bakanavičiai ir Morta ir Jurgis Kynai, atlikdami susipratusių lietuvių pareigą, įleido vokius ir nebylę, baitą kaip gulbę, urną.

Už keletos minučių, uniformuoti skautai Vyčiai, tarytum pagerbdami tą didžiąją dieną, atliko pilietinę pareigą.

Ant rinkiminio stalo užrašas: „Balsuoti galima tik už 7-nis asmenis“, rodos, šnekėjo Montrielio lietuviams, kodėl tiek mažai įsiregistruota?..

Pro langus veržėsi graži diena, saulė ir puikus oras. Taigi, gamta su mumis.

Taciau iš 700 įsiregistravusių ir balsuojančių sąrašas urna paviliojo tik 355 rinkikus, kurių dalis tą pačią dieną įsiregistravo.

Slinko diena į vidudienį, o balsuotojų tik dar būta apie 10 proc. iš įsiregistravusių.

Montrealio ALOKO nariai — rinkimų komisija — diskutavo įvairias temas, nes rinkiminis darbas tikrai perdaui neslėgė jų.

Po vidudienio, kartais lyg debesis, užeidavo didesnis spiečius balsuotojų, kurie nuašalėnėje vietoje paženklinę kryžiuokais renkamuosius, siuntė balton urnon savo pasitikėjimą, viltį ir norą, jog jie dirbs Lietuvos išlaisvinimo darbą, jog paliks toli toli nežinioje savo asmeniškus ir partinius interesus ir eis šūkiu: Vardan, tos Lietuvos vienybė težydi!

Į pavakari balsuotojų skaičius didėjo ir, rodos, nejučia šnabždėjo, kad Montrealio lietuvių atliks savo pareigą...

Deja, gal Montrealio lietuvių išblaškymas visose miesto dalyse, gal mažai vargta propaganda, gal viena rinkiminė būstinė, o gal per greitai užmiršom tėvynės giliasis žaizdas, jos atėjo balsuotojų tik 355 balsuotojai, iš tokio didelio skaičiaus lietuvių Montrealy...

Kai 10 val. vakaro, buvo nuimti antspauduoti kaspilai nuo

urnos ir atidaryta dėžė, man stovėjo prieš akis senyva močiutė sengalvė balsuotoja, kuri išraižytas senatvės veidais, drebančiom rankom dėdama savo balsą į urną sakė: „O kad jie būtų geri žmonės ir kad jie dirbtų vieningai dėl Lietuvos“...

Suskaitę balsus, pirmą valandą nakties radome, jog gavo daugiausia balsų:

Marija Arlauskaitė 224, P. Juškevičienė-Miller 222, J. Kardehs 193, Kun. Rickus 172, Petr. Lukoševičius 165, Kostas Toliušis 154, K. Andruskevičius 151.

Mes rinkom juos, kad pateiktų mūsų viltis ir lūkesčius, mes rinkom, kad kalbėtų tyru, aiškiu balsu, kad vienybė, tolerancija, darbas būtų šūkis jų jų!

Anot rinkimines k-jos p-ko p. Lapino — Tikėkim!

Nevežio Juozas.

MONTREALY LANKĖSI

savo mašina Ant. Vasiliaus-kas su žmona Marija, pas broį Verdunę ir pas p. Astravą Ville Laslle.

DVI MIRTYS

Aną savaitę Montrealy mirė ir jau palaidota Paulina Biliūnaitė, kurios laidoti buvo atvykusi iš Waterburio, USA, p. Balčiūnienė, o iš Toronto broliai Dvariskiai (jie visi lankėsi ir „NL“ redakcijoje).

Gegužės 27 d. 5 val. ryto Ste Marie ligoninėje po ilgos ir sunkios ligos mirė Andrius Draskinis, mariampolietis, Lietuvoje baigęs karo ir policijos mokyklą ir buvęs tarytoju Panevėžy. Liko nuliūdusi žmona, minėtos ligoninės gailėtingoji sesuo. A. Draskinio kūnas pašarvotas Willsono koplyčioje, Verdunę. Laidotuvės numatomos penktadienį. Užuo jaut visiems, paliečiams liūdesio.

LANKĖSI REDAKCIJOJE

Klemensas Sukys, neseniai atvykęs iš pietinės Amerikos, apvažiavęs daugelį valstybių ir kraštų ir dabar manęs apsisistoti Kanadoje. P. Sukys savo patirtais išpūdziais žada pasidailinti su „NL“ skaitytojais.

MOKYTOJŲ STREIKAS

besitęsęs kelis mėnesius, baigtas susitarimu: protestantiškų mokymų mokytojų per metus gaus ligi 400 dol. bonų prie do.

SVEIKATINGUMO REKORDAS

Victoria ligoninės gimimų skyriuje 1950 m. gimė 8,941 ir 1951 m. — 8,633 motinos ir per tuos dvejus metus nė viena gimdyvė nemirė.

PAGERBTI SUKAKTUVININKAI.

Šiomis dienomis staigmena pagerbti susilaukę sidabrinių sukaktuvių Marijona ir Domikas Miliiai.

TORONTO

OFICIALIAI ATIDARYTAS NAUJŲ KANADIEČIŲ DAILININKŲ KLUBAS

Gegužės 18 d. Toronte įvyko Naujųjų kanadiečių dailininkų klubo (New-Canadians Art Club) oficialus atidarymas. Florence Akins perskaitė parouštą šio klubo pirminin ko dail. Tel. Valiaus kalbą, kurioje buvo trumpai aptarti šio klubo tikslai uždaviniai ir veiklos sąlygos. Šioje kalboje taip pat buvo priminta, kad klubas yra Kanados valdžios įstaigų legalizuotas ir kad Imigracijos ir Pilietybės Departamentas sveikina klubo įsisteigimą ir linki jam geriausios kloties dirbant šioje plačioje ir svarbioje kultūrinėje srityje.

Į oficialų klubo atidarymą susirinko per 60 dailininkų ir svečių. Šiuo metu klubas turi per 50 aktyvių narių — įvairių tautybių dailininkų.

Klubas patalpos (dū dideli kambariai), kurios yra pačiame Toronto centre, tarp Yonge ir Victoria gatvių, jau papuoštos klubo narių tapybos darbais, skulptūra ir grafika.

Norintieji įstoti kluban aktyviais arba garbės nariais ar rėmėjais (pimami ir ne dailininkai) prašomi kreiptis į dail. T. Valių, 84 Pine Cres Road, Toronto, Ont. Tel. LY 3040.

GEROS ŠIRDYS

Turbūt nemaža prisiskaitome mūsų spaudoje apie įvairių lietuviškų organizacijų užsi-mojimus ir nuveiktus darbus.

Gražu, kai organizuotieji nesusnaužia, rengia minėjimus, kultūrinės paskaitas, iv. parengimus, renka aukas Tautos Fondui, bet labai gražus yra artimo pagalbos darbas. Ir keisčiausia, kad tas darbas yra dirbamas tyluteliai, be garso reklamos, nuosirdžiai kreipiantis į jautriasias tautiečių širdis prašant kuklios paramos mūsų nelaimingiesiems broliams Vokietijoje likusiams.

Šis artimo meilės ir pasišventimo reikalaujantis darbas Toronto lietuvių tarpe iškyla didžiuliu pavyzdžiu. Moterų draugija „Daina“ su mažyčiais ištekliais, kuklių aukų pagalba superka produktus, pačios sutaiso pakietukus ir siunčia Vokietijon pagalbos labiausiai reikalingiems. Artumui meilė ir gausūs jautrių padėkų laišakai, o perstojo plaukią iš užjūrio yra svarbiausias paskatinimo akstinas rūpestingosioms „Dainos“ dr-jos narėms.

Šia proga kaip tik ir norisi paminėti gražių moterų pasi-paroda, trukusi visus metus.

reiskimą prieš šias Velykas. „Daina“ surengė loteriją, kurios laimėjimus sudarė suaukoti, arba pačių pagaminti daiktai.

Paminėtina, kad „Dainos“ grupėn yra įsijungęs nemažas skaičius ir naujųjų kanadiečių, o nenuilstamos, senos darbininkės kaip p. Indrelienė (anuomet, tik atvykę mūsų mergaitės sutarčių darbams ir patyrę jos jautrių motinišką rūpestį, net ir motinos vardą jai davė), darbščioji visuomenininkė p. Yokubynienė ir kitos garbingos ponios teikia organizacijai tą malonųjį antspalvį ir teigia, kad pasaulyje dar yra šviesių deimantiukų, kurie ne paskęsta savose bėdose, nepasi-meta kasdienybėje, bet žėri plačiai uždegdamos negęstančią padėką toluomoje suvargusios širdis.

S. Mšk.

KLK TORONTO LOKAS INORMUOJA,

kad Toronto Lietuvių Namų Fondo valdybą dabar sudaro: Jurgis Strazdas — pirm., Inž. A. Šalkauskis — vicep., A. Kirsonis — vicep. ir atsk. tvarkytojas, J. Karka — I sekr. ir pro pogandos vedėjas, L. Abroma-vičius — II sekr., J. Jurkšaitis — atsk., A. Margis — ižd., J. Bumbulis ir Lukošius — nariai.

TLNF ŠERININKŲ SUSIRINKIMAS.

Sekmadienį, birželio 1 d., 2 val. pp. užpirtose lietuvių namuose, 1129 Dundas St. 1a salėje (buv. lenkų), įvyksta visuotinis TLN Fondo šerinin-kų, pasirašiusių pasižadėjimo lapus ir norinčių pirkti šerus, susirinkimas. Prašoma skaitlingai dalyvauti.

Valdyba.

DIDŽIULIS RAMUNIŲ VAKARAS TORONTE!

Toronto skautų-čių tėvų-rė mėjų komitetas liepos 26 d. rengia erdvioje UNF salėje didžiulį ramunių vakarą. Numato ma įdomi programa su staigmenomis ir netikėtumais. Groja Trimitas.

Atsižvelgęs į šį vakarą maloniai praleisi kelias valandas ir paremsi skautus.

— Anglijoje denacionalizuotas tolimasis sunkvežimius susisiekinas.

— Uždaryta D. Britanijos

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perleidimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos (darbo, buto garantijos), pilietybės, pasakų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Amerikos ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARASYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas West, Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

DĖMESIO!

Norintiems pirkti arba parduoti namus, krautuves, restoranus ir tt., mielai tarpiunkauju. Nemokamai suteikiu įvairias informacijas, parūpinu tinkamomis sąlygomis paskolas.

Mes turime namų pardavimui įvairiomis kainomis ir daugiausiai lietuvių mėgstamose rajonuose bei g-vėse. Jūsų patarnavimui

JUOZAS KAŠKELIS

Telf.: WA 2646; WA 2647; WA 2648

R. TESLIA REAL ESTATE & INSURANCE BROKER
575 Queen Str. W. (prie Bathurst str. antras aukštas)
TORONTO.